

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitdíj sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, augusztus 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A „részlet.”
Liberálizmus a hadseregben.
A pánszlávok és a Kossuth-szobor.
A Neptun-füredt bezárják?
A nagyherceg barátja.
Nagy tűz a fővárosban.
Egy főhadnagy botránya.
Sikkasztó állomáslőnök.
A kisjenői gyilkosság.
Egy öngyilkosság epilógusa.
Az ördög pénze.
Téma: Mese a hűségről. Irta: Sz.-Szigethy V.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

A „részlet.”

Arad, augusztus 22.

Adósságot csinálni könnyű dolog, megfizetni azonban nehéz. Azért, a ki számot vet a jövővel, ha hitele van, se aknázza ki azt egyszerre, hanem határt szab igényeinek, vágyait korlátok közé szorítja s beéri azzal, amije van, vagyis más szavakkal szólva és a közmondást alkalmazzva, ~~amíg a jövedelme, amennyig a takarója ér.~~ De ma hitelhez folyamodni uri tempó, oda tartozik az előkelőséghez s ki nem akar előkelőnek látszani a mai világban? Nem állítható, hogy a hitelt módjában áll mindenkinek élvezni s hogy uton-utfélen akárki, akárkinek hajlandó volna „hitelt nyitni.” Oh nem, a bankok pénzszekevényeire vert zár nem csikordul meg olyan könnyen. A bankok csak biz-

tos fedezet mellett bocsátják ki körmeik közül a pénzt. A hitelnyújtás elve azoknál uralkodik és azoknál a mindennapi élet, a lét fundamentuma, a kik árucikkkel és részletre dolgoznak, a kik házukba küldik, avagy házukba hozzák a portékát, tukmálva tukmálják reánk s ha aggodalom ráncá futja be homlokunkat, hogy vajjon eleget tudunk-e tenni pontosan az elvállalt fizetési kötelezettségnek, még ők azok, a kik vigasztalnak, csekélység ugyanis az egész összeg, akarjuk-e, hoznak egyebet is, csak ne huzódozzunk. Csoda-e aztán, ha ekkora előzékenység láttára bele is másznak sokan fülig az adósságba s amikor már merülve, nem telik a mindennapi száraz kenyérre se, mert mindent megemészt a „részlet.” Mindent. Az egész heti keresetet. Oh, mert azok, a kik áruikat részletre kínálják, a hitelnyújtás e nemével azokat boldogítják, akik gyárakban, műhelyekben darab- és napszámra dolgoznak s bériüket ~~hát a várt az, amelyen az ő lábuk me-~~zogni szeret.

Való igaz, hogy a hitelnyújtásnak ez a módja itt-ott kockázatos. Vannak, a kik a kínálkozó alkalom felől tudják, hogy az elől hordja üstökét, hátul egészen kopasz s abba bele is kapaszkodnak, hogy el ne szalasszák idején, de a többség fizet, ha nehezen is s mivel az áru ugyanis csak kiselejtezett portéka, gyári hulladék

s mivel azt háromszorosan árban is sózzák a vevő nyakába, a mi a vámon elvész, az a réven megtérül. Aztán meg, ha az árut a házhoz viszik, nagyobb forgalmat csinálnak is, mintha venni szándékozókat várnák a boltba.

Lehet azt ott fitogtatni, csillogtatni, olcsóságát, szépségét és jóságát eldicserni s ez által az illetőt a vételre sikeresen ráosztónozni. A társadalom egyetemének e rétegével könnyen el lehet bánni is. Műveltsége nincs, az áru értékéről fogalmat alkotni nem tud, hamar megintgatható tehát s könnyen leszedhető rábeszéléssel a lábáról. Ha nem fizette meg, éppen olyan könnyen rá lehet ijeszteni is, mert a törvényt nem ismeri, fél tehát attól s jogi érzéke sincs, ami ellenállásra tüzelné. Ez az oka, hogy a „részletes” rendszer nem akar megszűnni, dacára az új törvénynek s kárára a szolid és tisztességes kereskedelem érdekének, ~~mi minden az, amivel e házalók tömege a részletfizetési kedvezmény hangoztatása mellett egy pillanat alatt a külváros lakóit megostromolja.~~

Jő az egyik. Ez boros poharat, sörös kancsót, handlós bögrét, kávé ibriket, kanalat, kést, villát kínál. A másik „házi áldást”, fali tükröt, hajlitott butort fából, a harmadik „maradék” szövetet, vászonneműt, ágy meg asztalterítőt, a negye-

TARCA

Mese a hűségről.

Irta: Sz.-Szigethy Vilmos.

I.

Rózsákkal szegélyezett uton haladt a fiu meg a leány. Orgonailattal volt tele a levegő, belopódzott a tavasz bűbája a szívekbe, mintha örökös otthont akarna ott létesíteni a maga számára.

- A fiu azt kérdezte:
— Szeretsz?
A leány inkább csak sugta rá:
— Szeretlek.
— Mindig?
— Örökké.

Az erdő szélén utjukba került egy roskatag öreg ember. Nagy terhet cipelt, beleizzadt az arca. Verejtéke barázdákat szántott ráncos arcán, amint kinlódva cipelte a vénségét meggyötrő ládát.

A fiu meg a leány csak összenéztek, aztán már a következő percben ők vitték tovább a görnyedt ember portékáját.

Oh, milyen boldogan tették! Ekkora szerelemmel a szívekben nem volt nehéz semmi. Az egész világ gyásza, keserősége elenyészett előttük; fellegtelen eget láttak csak maguk körül, hiszen május virágfakadása bonolt a szívekben.

A fiu azt mondta:

— Engedje át édes nekem az egészet! Amaz pedig elkomolyodva felelte:
— Hát nem együtt készülünk az élet utjára? A fele az enyém. De nemcsak ebből, hanem minden másból is: az örömből, dicsőségéből, bánatából

— Dicsőség nem érhet maga nélkül, hiszen a neve segít diadalra, meg a szíve. Bánatot nem érzek, de ha jönne eltűnőlném.

Pajkosan kacagott föl a leány.
— Ugy-e bolondok vagyunk, hogy olyasmiről beszélünk, ami soha nem következik be. Mikor érhetne minket bánat? Amíg egy a szívünk — pedig az lesz világ végéig — ilyen eshetőségekre nincs kilátás.

— Nincs, én édes jó párom.
Meg sem érezték, hogy micsoda suly van a kezeikben. Az egyik erősebb akart lenni, mint a másik, nevetett egy-egy ránduláson, elfeledte a másik szemé villanásáért a fáradságot.

Az öreg csak ballagott utánuk s mikor végét érték az erdőnek, megállította őket.

— Jó gyerekek vagytok, megáld benneteket még az isten. Azt a jóságot, amit velem cselekedtetek, nem tudom kellően viszonzni; azért adom azt, ami a vagyonom. Nézzétek ezt a száraz ágat, csak cserébbe kell hogy tegyétek és arra a napra fog levelet hajtani, amelyiken egyesül a szívetek a szent frigyben. Dus, lombos lesz, rajtatok áll, hogy meg is maradjanak ezek a lombok. Mert abban a pillanatban, amelyikben megfeledekzik valamelyik

az eltar előtt tett esküjéről, lepereg egy levél. Eleintén szárad, meggörbül, aztán lehull.

Szólt az öreg és ott hagyva az ágat, eltűnt.

II.

Oh micsoda boldogság volt az, mikor Mihály bevezette otthonába az ő fehér Máriáját! Örömkönyeket sirnak az angyalok az ilyen frigykötésnél, lekötözik az egész menyország egy pillanatra a földre. Pillanatra csak? Nem, örökké. Most örökkön át fog tartani a szerelem, amely tengernyi akadályon gázolt keresztül, kivívta a boldogság jussát áldozatok árán is. Az áldozat elenyészett: szerető szívek nem ismerik ezt a szót, mert egymásért tesznek mindent az önzés parokszizmusában.

— Nézze szívem, mondta Mihály, az a két szoba a magáé.

Az asszony negédesen tette apró puha kezét az embere szájára.

— Nem mondta jól, mert nem az enyém. A miénk!

— Nem fog többet kívánni?

— Nekem ez is sok.

— Nekünk! Egészítette ki Mihály.

— Az egyik fölösleges, toldotta az asszony. Csak egy kis zug legyen, ahol odátámaszthatom a fejemet a maga kebelére.

A férfit valami ostobaság pántotta.
— Miért nem vihettem tündérpalotába az én szerelmes asszonyomat! Bárcsak király vol-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

dik zsebbeli meg fali órát, tajtékipát, fülbevalót, aranyláncot és karperecet, az ötödik ponyvaregény-félét, pikáns levelezőlapot és a többi. Ha a vásárolt áru értéke csekély összeg, részletekre nem igen osztható, fizetési határidő a közeledő szombat.

Kiállja-e ez a tolakodó házalási rendszer a tisztességes kereskedelem adásvételi gyakorlatának elvével a versenyt? Nem arra vártak-e a régi időkben, hogy a vevő menjen a boltba, akkor, amikor venni akart valamit és akkor, amikor arra való pénze volt? A mai kor szelleme más ugyan, mint a hajdanié; a verseny is nagyobb; igényeink is sokkal fokozottabbak, de igazolja-e ez azt, hogy ha valaminek kinövésai vannak, azoktól azt ne szabadítsuk meg, kivált ha e kinövéseknek következményei anyagilag is, erkölcsileg is károsak?

Közös miniszteri tanácskozás. Széll Kálmán miniszterelnök, aki ma reggel érkezett ide Rátótól, nemsokára megérkezése után értekezett Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác földművelésügyi és Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterekkel, akik már tegnap ideérkeztek. Reggel 9 órakor azután együttes értekezletre gyűltek össze a két kormány képviselői a bankgassei magyar miniszterium épületében. Ott voltak a magyar kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác földművelésügyi és Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterek, továbbá Andreánszky báró (pénzügy), Biró Tamás (kereskedelemügyi) és Ottyik Iván (földművelésügyi) miniszteri tanácsosok, mint szakelődök; az osztrák kormány részéről: Körber dr. miniszterelnök, Böhm-Bawerk lovag pénzügyi, Calk báró kereskedelemügyi és Grobaner báró földművelésügyi miniszterek, Stibral osztályfőnök, Rössler miniszteri tanácsos és Gerstendörfer osztálytanácsos szakelődökkel. A tanácskozás a kiegyezési javaslatok egész complexusára kiterjed s alkalmasint az egész napot igénybe veszi. A magyar szakelődökön kívül Toepke Alfréd államtitkár és Popovics Sándor minisz-

teri tanácsosok is itt időznek. Azonkívül itt vannak a magyar miniszterekkel Györy dr., Haller dr. és Pásztélyi miniszteri titkárok is. A bécsi politikai körök véleménye szerint, a mai tanácskozás sem hozza meg a fennálló differenciák eloszlását.

A kiegyezési tárgyalások, bécsi tudósítónk telefon-jelentése szerint, ma este 7 órakor értek véget, részleteit nagy titokban tartják. A tanácskozásokat holnap folytatják.

Liberálizmus a hadseregben.

(A gyalogság új szabályzata.)

Arad, augusztus 22.

Annak az óriási erőkolosszusnak mozgatóására, melyet fegyveres hatalomnak hívnak, egy alig két ujjnyi vastagságú könyv szolgál, a melyet gyakorlati szabályzatnak keresztelt el a katonai filológia. Századok óta fennáll ez a szabályzat, századok óta a fegyvertechnika fejlődésével s a harcrendszer változásával együtt ő is változáson ment keresztül. Szándékosan használtam ezt, a nagy fogalmak megnevezésére szolgáló „Őn-t” mert nagy ő a katonák szemében, nagynál-nagyobb, a legnagyobb, mert hiába parancsolná a generalissimus, hogy a baka a „hátra arc” alkalmával jobbra forduljon, ha a szabályzatban balra van előírva balra is fog történni.

Az ez ideig érvényben állott s a most érvénybe lépő szabályzat szelleme között óriási különbség van. — Erre a különbségre legjobban rámutat egy-egy a szabályzatból vett idézet:

„Az alaki gyakorlatok szigorú iskolája képezi a katona egész szolgálati idejére való alkalmazhatóságának és a csapat hatóképességének alapját.”

„Az új szabályzat Ezzel szemben az új szabályzat ilyen tételt állít fel: „gondolkodó és öntevékeny harcosná kell nevelni a katonát”, — a mi azt jelenti, hogy a harcra lépő katona, ne a merev, pedáns, fordulatok és fogások véghezvitelében legyen nagy, hanem az esetről-esetre előforduló kisebb hadi és harcászati helyzetek elbírálását

és az azokban való helyes eligazodást igyekezzék második természetűül elsajátítani.

Mint minden téren, úgy a katonaságnál le jelentékeny tért hódított magának a liberálizmus. Az új szabályzat szellemén, mint vörös fonál húzódik keresztül. Nyomán eltűnik a merev katonas egyformaság a harcban, hogy helyet adjon az öntudatos egyéni tevékenységnek, megszűnik a magasabb parancsnokság feltétlen önállósága a parancsadásban, hogy alkalmat nyújtson a kisebb parancsnokoknak is, saját célirányos harcászati ötleteiket értékesíteni.

A magasabb parancsnokok, az új szabályzat szerint, nem határozott vezényszókkal vezetik seregeiket a harcban, hanem a pusztán elrendő célt megjelölő intézkedéssel, mely intézkedés végrehajtás módját nem tartalmazza; az a kisebb parancsnokok helyes érzékére van bízva. Ez a fontos intézkedése a szabályzatnak beláthatatlan előnyökkel jár az alárendelt parancsnokokra, amennyiben alkalmat nyújt nekik, a gyors feltaláló képesség megszerzésére és a hadi helyzetek biztos elbírálásának megtanulására. — Másrésztől azonban a felelősség terhét is az alárendelt parancsnokok vállaira rakja.

A mai modern háború döntő faktora a tűz. Mellette minden más harceszköz, másodrendű tényezővé törpül s gyöngye segítségévé válik a harcmezőt uraló golyónak. A lövésben való jó kiképzés képezi a csapat sikeres hadi tevékenységének alapját s az eredményt is rendszerint ez hozza létre.

A régi szabályzatban a tűz alkalmazásánál, mint egyedüli üdvözítő dolgot, a zárt osztagok vagy rajok által adott ösztüzeteket használták, melyet a harcban mindaddig fenn kellett tartani, míg csak a harcoló emberek vezényszókkal vezethetők voltak. Ezzel ellentétben az új szabályzat békében úgy neveli a harcost, hogy minden befolyástól menten, saját maga által kikeresett célokra biztos, meggondolt és jól célzott lövéseket tegyen elhamarkodás nélkül és a töltény lehető kimélése mellett.

Ez által el van érve az a cél, hogy a harcban működő katona, nem mint egy bizonyos jelre, vagy vezényszóra működő gép, ha-

nék, hogy egy egész ország népének hódolatát hoznám a lába elé!

— Nem kell nekem a hódolat.

— Akkor én térdelék elébe.

Hanem az asszony fölemelte.

— Az én szerelmes páromnak az oldalam mellett van a helye. A térdelés megaláz. A mi sziveink egyszerre dobantak meg, nem szégyent a koldulás emléke egyikünknek sem. Mert szerelmet koldulni gyávaság, ajándékba kapni boldogság.

Erre csak édes csókkal lehetett felelni. A májusi napfény besütött az ablakon. odatűzött a leány fejére és glóriába vonta azt.

Mihály odasimult hozzá.

— Te vagy az én fehér lelkű Máriám! Te vagy az én imádságom. A te neved véd meg minden kísértéstől, bajtól, veszedelemtől. Te veled indulok a küzdelemben.

Az asszony csak annyit mondott:

— Szeretlek, Mihály.

III.

Harmadszor bontotta azóta a rózsákat május. A száraz ág pedig kihajtott, meghozta a dus lombokat. Hanem kivirágzott még egy másik rózsafa is. Mihályék kertjébe azon a tavaszon kezdtek járni tanítani a kisebbik Máriát. Micsoda pöttyöm jószág volt, én Istenem! Az anyja fekete, ő maga aranszöke. Hullámos puha haja már is lekiváncozott a vállára és játszadozott azzal a fehérséggel, ami a nyakából villámlott elő.

Naponkint átlag tizszer kaptak össze rajta Mihályék. Ha az egyik tulságosan gyöngéd volt hozzá, nyomban előállt a másik neveléstani elveivel, de a következő pillanatokban ugyanabban a hiába esett.

Mihály megcsókolta az asszony szemét.

— Elmegyek fiam néhány hétre, meg akarom keresni a mi apróságunknak az első garasokat

— Vezéreljen az ég és gondolj néha ránk.

A férj szemrehányó pillantást tett az ő Máriájára.

— Ki másra gondolhatnék?

Édesen nevetett Mária.

— Tudod, csak úgy mondom. A világ rossz nem jutott még arra a magaslatra, amelyiken mi állunk. Jön egy szellő, talán erősebb nálam és elsodor tőlem. Volt — nincs.

— Mihály odavonta karjaiba fehér Máriáját.

— Törtetett felém már vad vihar is, mégis itt vagyok.

Lecsókolta az asszony szeméből előtörő könnyeket és indult. De visszafordult lépten-nyomon, hiszen olyan bájos látvány volt az, hogy miképpen integet feléje a járnai tanuló aprósága, fakadó bimbó a rózsáton.

IV.

Nyolcad napja volt már távol Mihály, mikor meglátogatta az asszonyt a Kisértés. Nesztelenül jön, orvul, kikéinlelte jól a körülményeket. Előbb szétrézett a szegényes szobák-

ban, ahol a koldus-elegancia ülte diadalát a ripsz butorok között, aztán az asszony füléhez hajolt.

— Milyen szép vagy te Mária! Kinek tartogatsz ennyi kincset?

— Az uramnak.

— Nem méltó hozzád az az ember. Királyné és koldus nem fér össze.

— Ha azt tekintem, hogy királynő vagyok, főlemelem magamhoz. Ha koldussorba kerülök, levetem a képzelt palástot és lehajlok hozzá. Nálunk a sziveink egyenlítik ki az ellentéteket.

A kísértés gunyosan felkacagott.

— Szív? Hát még az is létezik nyomorban?

— Oh, nincs itt nyomor, legalább mi nem érezzük. Ha nem futja több egy tányér levesnél, azzal a boldog reménységgel térünk nyugovóra, hogy majd másképpen lesz holnap.

— De örökké csak nem tarthat ez így? Nincsenek néha pillanataid, amikor megkívánod azt a pompát, ami mást diszit méltatlanul, holott téged illetve?

Az asszony elmélázott egy percre.

— Elkérgetem őket magamtól.

— Tehát jön olyan idő mégis! — kapott a gyöngösesen a Kisértés. Nézd Mária, én gazdag vagyok; nemcsak a fölöslegemet adom neked, de rád ruházom minden kincsemet egy tekintetért. Járhatsz biborban, selyemben, hirtől sem ismered a szegénységet, — csak szeress egy keveset

Mária talán nem is hallotta, hogy mit mond. A gondolata ott bolyongott a távolban, ahova

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

nem mint egyéni értékének, hadi ügyességének és gondolkodási képességének tudatában lévő lelkes lény cselekedjék az egész értékében.

Az új szabályzat liberális felfogására vall, az alakosságok helyes értékére való leszállítása is. Az a borzasztó és minden katonaviselt ember előtt háborzongató fogalom, mely *tagozott menet* néven, már a polgárság kebelében is szálló igévé vált, az új szabályzattól eltűnt.

A lábak mértéken túl való felemelése, valamint ütemszerűen a földre való tulerős lecsapása *tűtva van*. Ezt mondja a szabályzat. Ezzel szemben megállapítja a lépésnek új módját, mely szerint hosszan előre kinyújtott láb, meghuzott térdekkel a földre teendő. — Ez a lépés nemcsak hogy igen szép, de a mellett szerfelett hasznos is, mert az elhanyagolt járási és testtartási, modern fiatalságot megtanítja, hogy miként kell járni az igazi férfiak és mily nevezetes figura az aszfaltjárók hűnéja a maga sajátosságosan kifordított karjaiva és meggörbitett hátával.

Szóval a szabályzat fényes vívmánya a liberalizmusnak, a melyet nagyban és egészben, fiatal és modern szellemű vezérkari tisztjeinknek köszönhetünk első sorban.

Mindenesetre nem érdektelen annak tartalma mindnyájunk előtt, hisz az egész haza fiatalsága ugyszólván életének legszebb idejében annak fennhatósága alatt alakult át férfivá.

F. L.

TÁVIRATOK.

Svájc a francia szerzetesek ellen.

Bern, aug. 22. A svájci szövetség tanácsa tegnap hozott egyhangú határozattal tizenkét francia szerzetesrendnek megtiltotta, hogy Svájcban letelepedjék.

Egy tábornok halála.

New-York, aug. 22. Siegel Ferenc, az 1849-iki badeni főkelés egyik vezére, a ki később, mint tábornok résztvett az amerikai polgárháboruban, meghalt.

Burok hazatérése.

Szent Ilona, aug. 22. Kanada szállítógőzös ma innen mintegy ezer burt vitt Dél-Afrikába.

A pánszlávok és a Kossuth-szobor

(A clevelandi tüntetés.)

Arad, augusztus 22.

Távirat jött *Kohányi* Tivadartól, a clevelandi Szabadság szerkesztőjétől *Balás* Árpádnak, az Országos Nemzeti Szövetség elnökének címére. A távirat így szól:

— Pánszlávok támadása sikerült. Kossuth-szobor nem fog eredeti helyén állani.

E távirat szerint tehát bizonyos immár, hogy Kossuth Lajos szobra nem fog Cleveland város főterén állni, ahová tervezték s a pánszlávoknak sikerült, ha már a szobor felállítását nem is, de legalább azt megakadályozni, hogy azon a helyen állítsák föl, amely legméltóbb helye a Kossuth nagysága megörökítésének. Hogyan sikerült ez az aknamunkájuk? — nincs még egészen tisztázva. A „Szabadság“-ban olvasunk egy ez ügyben tartott népgyűlésről is tudósítást, mely úgy látszik előzménye a szobor-ügy váratlan fordulatának. Ez a tudósítás a következőket mondja el:

A múlt csütörtökön a Germania Hallban népgyűlés volt a Kossuth-szobor ügyében. A nagytermet zsufolásig megtöltő közönség körében túlnyomóan magyarok voltak, de voltak jelen más nemzetiségűek is. *Black* Lajos elnökölts megjelent a gyűlésen *Johnson* L. Tamás, Cleveland városának polgármestere is, a ki hosszabb beszédet mondott. Kiterjeszkedve az ügy részleteire, annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Kossuth-szobornak azért nem kellene a város főterén állni, mert a város más irányban terjeszkedik. Ajánlása az Euclid Avenuenak a Wade Parkba szögellő terét. Ha azonban a magyarok mégis ragaszkodnának az eredetileg kijelölt helyhez, ő — a polgármester, — egy újat sem fogja megmozdítani, hogy a szobor a főtérről elhelyeztessék. Többen szólaltak fel ezután s a legnagyobb hatást érte el közöttük *Russell* L. A. tekintélyes amerikai ügyvéd. Ez a leghatározottabban je-

lentette ki, hogy a magyaroknak nem szabad engedniök.

— Nincs Magyarországon olyan szent hely, melynek méltóságával ne egyeznék meg, hogy Kossuth szobra ott álljon — kiáltotta *Russell* lelkesen. A válasz rá orkászzerű tapsvihar volt. Ez a beszéd döntötte el az estét. A népgyűlés erre egyhangulag kimondta, hogy a magyarok ragaszkodnak a városi tanács által erede illeg írásban megadott engedélynek betartásához. Másnap aztán jött egy kis meglepetés. Cleveland város ügyésze nyilatkozatot tett közze, hogy a közmunkatanács elnökének *Salen* nek nem volt joga az engedélyt megadni, mert — szerinte az eféle engedély kiadása a városi tanács ügykörébe vág. Hétfőn, augusztus 4-én tartott ülésén pedig a városi tanács hosszú és heves vita után kimondta, hogy a *Kossuth-szobor nem fog a főtéren állni*. Akiknek első sorban ott kellett volna lenni, *Johnson* polgármester és *Salen* elhagyták a várost. Heves vita után kimondták, hogy a közmunkatanács dönteni fog róla, hol fog a szobor állni.

Eddig szól a Szabadság tudósítása. Ma pedig a főtebb közölt távirat hirt ad, hogy a döntés a magyarok ellenére történt, hogy tehát Clevelandban a pánszláv agitálásnak sikerült a becsületes magyar hazafias érzelmek fölött győzelmet aratnia. Ez a tény magában véve is elég szomorú s megdöbbentő bizonyosság róla, hogy míg idebenn az országban csak aknamunka folyik a magyarság ellen, addig a messze külföldön nyíltan is sorompóba állanak a magyarság igaza ellen.

A nagyherceg barátnője.

(Hercegi palotából a főházba.)

Arad, augusztus 22.

A főváros éjjeli világának egéről lefutott egy csillag. Jelentéktelen, kicsiny semmiség volt, amikor néhány évvel ezelőtt fölűnt s aki fölfedezte, hamar elhagyta. A kicsiny csillag magára maradt. A leányka éjszakának idején mély szomorúsággal keringett a többi apró és még apróbb csillagok társaságában s csak akkor csillogott föl izzó fekete szeme, amikor

V.

Virágos jó kedvvel ébredt fel kora reggel. A baba még aludt, ezt az időt akarta felhasználni arra, hogy megöntözze a cserepes virágokat. De fehér arca még fehérebb lett, mikor az utolsóhoz érkezett: az ő szerencseáguk lombjai között megjelent az első száraz levél. Csaknem lerogyott a félelemtől.

— Én édes istenem, de nagyon büntetsz azért az önfeledt pillanatért! Hiszen a szívem tiszta, nem érte mocsok! Az én szerelmes páromhoz vitt akkor is a gondolatom szárnya!

Leszedte a száraz levelet és elhantolta a rózsafák földjébe. Aztán nem mozdult el a kis lánya bölcsője mellől, annak olvasta föl az apja levelét. Csupa boldogság, vágyakozás volt az. Mintha megértette volna a gügyögő Mária is, kapkodott feléje a kezével és mondott hozzá beszédet, amit csak az anya szive ért, azaz inkább csak érez.

Ez megvigasztalta egy kicsit, de virradatra újabb rémület szállta meg: újabb sárga levelet talált a lombok között.

— Oh, nagy lehet a vétkem, sirta el a fájdalomát, mert különben megelégednék a sors egy büntetéssel.

Aztán minden reggel újabb bánatot hozott, újabb sárga levelet. Kettőt is olykor. Egészen belebetegedett ebbe Mária, átlátszó lett az arca és csak nézte mereven, mozdulatlanul, homá-

elkisért egy verejtékes arcú embert, aki talán éppen abban a percben tér az ő nevével ajkán pihenőre.

— Mária! semmit nem kívánok tőled. Megelégszem azzal is, ha öt percig látlak naponkint, meg fogom a kezéd és elringatom a lelkesemet a bársonyának simogatásával. Légy okos, te büszke királynő, azzá teszlek a valóságban is.

— Edes Mihály, susogta a távolba révedező szemmel az asszony.

Már azt se látta, hogy a Kísértés egyre mohóbb, türelmetlenebb lesz, megragadja a kezét és huzza magához. Csak akkor riad fel, mikor a nyakán érzi egy tüzes ajk csókját.

— Erösszen el, nyomorult!

Ellőki magától, amaz pedig tántorogva keresi a kalapját. Az ajtóban visszafordul még egyszer.

— En nem bánom, csak maga se bánja meg.

— Pusztuljon!

Akkor aztán leborul a bölcső fölé és imádkozni kezd. Az imádság vigasztalja meg az eszményi világba, tisztultabb légkörbe a göröngyös földről. Ugy szeretné kiegészíteni azt a helyet a vállán, amely perzselőbb minden földi tűznél, mert a szegyenkezés szítja hozzá a lángot.

Letérdel a Mária-kép elé és ott mormolja:

— En édes jó istenem, mindenek hatalmas alkotó atyja! Védj és óvd meg az én Mihályomat minden kísértéstől, bajtól, veszedelemtől...

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

előtte is megnyílt a habzó pezsgőre hívó szerepé ajtaja.

Karriért csinált. Egy idegen uralkodó család ifju sarja meglátta Budapesten s elvitte magával. A leány hónapokig nem mozdult el mellőle s a deli királyi ifju mesés kincsekkel halmozta el kedvesét.

A vér nem válik vízzé. A leány beleszeretett hercegi barátjának inasába s megszökött vele. Kettecskén bejárták a világ minden nagyobb városát s mikor megunták egymást, elváltak.

A legény újból elszegődött valahol *urasági inasnak*, a leányt pedig a napokban a brünni rendőrség *okmányhamisításért és csalásért letartóztatta*. Ez a Gerisch Mici életfolyásának rövid története.

Részletei itt következnek:

Már az édes anyja is tulságosan szerelmes természetű volt. Boroszló környékén élt a szülei. Gerisch Mici nagyatyja evangélikus lelkész volt s nagy gonddal nevelte egyetlen gyermekét. Itt-ott bevitte Boroszlóba s a leányka első színházi estéje megpecsételte sorsát. A naiv lelkű, szentimentális hajlamu hajadon beleszeretett a színház szerelmes színészebe s — szinte hihetetlenül hangzik — a fatális véletlen úgy akarta, hogy találkoztak egymással.

Tizenhat éves korában megszökött hazulról. Mérhetlen fájdalmat okozott istenes édes apjának. A kis falu népe részvételt teli szeretettel övezte a boldogtalan szülőket, akik keseregve kérték az Urat: szabadítsa meg leányukat a gonosztól... Egy évvel később született meg Gerisch Mici. Az anyja vezetéknevét viseli, mert atyja, a színész, nem vette feleségül a pap-kisasszonyt. A boroszlói lelkész, aki a kis leányt megkeresztelte, kiméletesen tudatta a hirt a bukott nő edesapjával. *De a csapást nem bírta ki a testileg, lelkileg megtört ember. Ágyba került s néhány hét múlva két koporsót vittek ki a falu temetőjébe: Gerisch Mici nagyszülei meghaltak.*

Nem tudjuk, a színész hagyta-e el a nőt, vagy ez unta meg gyermeke apját, de elváltak. Azt nem tudja senki, a színész él-e, meghalt-e s egykori kedveséről is csak annyit tud Gerisch Mici, hogy mintegy hat éves lehetett, mikor idegen emberek szépen kézen fogták, odavitték egy egyszerű fekete koporsóhoz s ezt mondták neki: édes anyád az égbe szállt...

Micit a gyámja, egy boroszlói fogorvos vette magához s mikor 15 éves lett, beadta elárútonőnek egy üzletbe. A fogorvos ismerte a leány édesanyjának sorsát s kétszeres szigorúsággal ügyelt a gyönyörű hajadonna lett leánykára. De minden ovatossága hiába volt. Gerisch Mici egy szál ruhában éjszakának idején kiszökött szobájából. A boroszlói rendőrség hetekig lázasan kereste az eltűnt leányt... Ő pedig ezalatt gyámszüleinek a padlásán rejtőzött. A ház házmesterét beavatta titkába. Szerelmes volt s mert csalódott elhatározta, hogy elhagyja Boroszló városát.

Három-négy héttel utóbb a leány Kuláról levelet írt gyámszüleinek s tudatta velük, hogy benne van szegődött el egy kis gyermek mellé. Elküldték a ruháját s nem törődtek többé vele. Kulán csak igen rövid ideig maradt. Feljött a fővárosba: állást nem kapott s mikor kevéske pénzből kifogyott, a háziasszonya, a kiderült virágárusnő, bevitte a Somossy orfeumba.

Mély fekete szemét, sűrű barna haját s csábosan fehér, finom arcborít eleinte nem igen vették észre. Szerényen viselkedett, szólni is alig mert, nem kellett senkinek.

Am eljött egy orosz nagyherceg s mikor meglátta a csendes modoru leányt, megismer-

kedett vele. Elvitte magával s Gerisch Mici hónapokig úgy élt mint egy igazi hercegnő. Ostendében jártak, amikor a nagyherceget haza szolgáltatták Szent-Pétervárra. Mire visszautazott a tengerparti világfürdőbe, kajánul mosolyogtak feléje barátai Mici megszökött a nagyherceg inasával, akit azért hagyott a gazdája Ostendében, hogy őrizze a szép kegyencnőt.

Csak egy évig tartott ez a boldogsága is. Az orfeumi világ könnyelműségével hamar nyakára hágott vagyonkájának, a nagyhercegi apanázs maradványának, aztán sorra kerültek a csillogó briliáns fülbevalók, karperecek és gyűrűk. Utolsó pénzét, mintegy kétszáz frankját, megfelezte az inással s elváltak. Az inas egy berlini főurhoz szerződött el. Mici pedig ismét visszatért a magyar fővárosba.

Ismét nem kellett senkinek, mint akkor, a mikor először jelent meg a könnyelmű társaság tanyáján. Nem volt ugyan csöndes és szerény, mint akkor, de fekete szemének izzó nézése elbágyadt, sűrű fekete haja helyén szőke paróka csalta a világot s a zivataros mult barázdákat vont megsárgult arcára. Aztán úgy élt, mint a többi... míg egyszer csak újból eltűnt Budapestről.

Ma pedig ezt a kis hirt olvassuk felőle egy cseh lapban:

Letartóztatott szélhámosnő. A brünni rendőrség ma *letartóztatotta Gerisch Miczi magánzónót*, akit Bécs, Prága és Budapest éjjeli világában nagyon ismernek. A valamikor tüneményesen szép nő három éve lakik Brünnben s azt hirdette, hogy nagybirtokos. Temérdek adósságot csinált s hamis váltók és okmányok révén sok embert megkárosított. Miután több följelentést tettek ellene, a rendőrség letartóztatotta s *átküldte a törvénytörés fogházába.*

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* Színházi hírek. Aradi Aranka, Kövesi Albert társulatának szubrettje, virágvasárnaptól kezdve Komjáthy János, a kassai színház igazgató társulatához szerződött. Ugyanoda szerződött Érczkövi Károly, az aradi színház volt baritonistája. — Kövesi Albert szintársulata, a mely ez idő szerint a nagykanizsai nyári szinkörben játszik a közönség nagy pártfogása mellett, szeptember első felében Csabán kezdi meg előadásait.

* Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 7, 8, 9-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember 10. és 11-én tartatnak meg d. u. 8 órától kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkövántatnak: a) Szinpadias, csinos alak, b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai kiképzettségről való bizonyítvány, amennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megengedezés. A mely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megengedezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevén irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag vagy ismert egyének aláírásával mulhatatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próba időre vétetik fel, ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A felvétel tehát nem végleges, a letelt próba idő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsáttatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék 2 korona

beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjat tartozik két részben, u. m. 30 k ronát a felvételtkor és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden fölített növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az előzők terjesztendő kötelezvenyt aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em) készséggel ad.

A Neptun-fürdőt bezárják?

(A főkapitány újabb intézkedésével.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A város legutóbbi közgyűlésén a Neptun-fürdő megrendszabályozása tárgyában elhangzott interpelláció arra bírta Sarlot Domokos főkapitányt, hogy megtétesse a fürdő igazgatóságával azokat az óvintézkedéseket, amelyek ebben az esetben igazán szuperlativuszai a biztonsági rendszabályoknak. Hogy a gyakorlatban keresztülvihetők lesznek-e ezek az intézkedések, s hogy milyen feltételek mellett legyenek keresztülvihetők, — az már nem a kapitányi hivatal dolga, ez megtette kötelességét, melyet az emberek életbiztonságának megóvása parancsol. A főkapitány intézkedései tehát ebből a szempontból feltétlenül helyesek és szükségesek.

Tény az, hogy a rendőrség által megállapított és kiszabott óvintézkedések, ha ugyan a felsőbb hatóságok meg nem fogják másítani, alkalmasak arra, hogy az eddig minden évben előfordult halálos végű szerencsétlenségek megismétlődésének elejét vegyék. S ha ezek az intézkedések olyan természetűek, hogy a fürdő bezárását vonják maguk után, amennyiben a végcél enyhébb intézkedések által el nem érhető, — inkább zárják be a fürdőt.

Nem a legutóbbi halálos végű szerencsétlenség esetére mondjuk ezeket, hiszen ebből a szempontból mindegy az, vajjon Taugner János tegnap a fürdő hibájából, avagy a maga vigyázatlanságából fult a vízbe. Aról van szó, hogy mi van ma, és mi lesz holnap. Az bizonyos, hogy Taugner épügy belefulhatott volna a Marosba a fürdő építésének hiányai miatt, mint a hogy belefult a maga vigyázatlansága következtében. Ennélfogva kell helyesnek tartanunk Sarlot Domokos főkapitány alapos intézkedéseit.

Arról van szó a rendőrség legújabb határozatában, hogy a Neptun-fürdő igazgatósága köteles négy héten belül úgy a férfi-, mint a női uszodát fenékekkel és e körül 2 m. 30 cm. mélységű rácsos kosárral ellátni. Köteles továbbá az uszodákból az ugródeszkákat eltávolítani, az ugrást beszüntetni s általában gondoskodni arról, hogy a három év előtt kiadott rendszabályokat a fürdőben pontosan megtartsák.

Ezért az igazgatóság köteles lesz mind a két fürdő-osztályban egy-egy állandó felügyelőt alkalmazni (a női fürdőben a felügyelő nő személy is lehet), azonkívül ünnepnapokon és mikor tartós meleg idő folytán a fürdő látogatottsága nagyobb, a felügyelők száma megkettőzendő.

Lényeges vonásban ezeket tartalmazza a főkapitány rendelete. A fürdő igazgatóságának képviselőjében Kristyóry János elnök a szakértői tárgyalások folyamán már eleve ellenezte a főkapitány által most meghozott intézkedések életbeléptetését több okból.

A fenék és vasrács alkalmazása kivihetetlen technikai szempontból azért, mert a Maros vize hirtelen és sűrűn apadni szokott annyira, hogy számtalan esetben alig magasabb a víz másfél méternél. Ilyen alkalmakkor a fenék és rácskosár zátonyra kerül, s ránehezedik a fürdő egész

felépítménye, ezt az óriási súlyt pedig a fenék és kosár ki nem bírja, összetörik és tönkre megy. Kivihetetlen ez az intézkedés még azért is, mert a fürdőtulajdonos társaság *nincs abban az anyagi helyzetben, hogy ezt a nagy költségekkel járó építkezést elkészítse.*

Továbbá előadta a részvénytársaság igazgatója azt is, hogy ha a fürdőt vasráccsal veszik körül, a Maroson leuszó fatömbök, galyak megakadnak a rácsban s majd a víz folyása elé akadályt gördítve, a fürdőt kötelékeiktől való elszakítással fenyegetik. Ez elég nagy katasztrófa lenne, mert ha az óriási fürdő-tutaj megindulna, nincs erő a megakadályozására s az menthetlenül a hid lábának szaladna. Hogy ennek kiszámíthatlan következményei lennének a hidra és fürdőre nézve, az bizonyos.

Továbbá akadály az uszoda-fenék ellen az igazgatóság szerint az, hogy az alacsony víz állás mellett sz. uszás-tanítás lehetetlen lesz.

Még egy okot hoztak fel a tulajdonosok, amely egészségügyi tekintetéből akart gátat vetni a főkapitány erélyes rendeletének. A Maros vize ugyanis, a tulajdonosok állítása szerint, nagy hullámverésű víz s a tengeri fürdők hullámverésének gyógyhatásával vetélkedik, már pedig, ha a vasrácsokat felállítják, a hullámverés ereje meggyengül s így gyengül vele a fürdő gyógyhatása is.

Végül kijelentette *Kristyóry* János igazgató-elnök, hogy ha ezek dacára is elrendeli a főkapitány az említett intézkedéseket, *az igazgatóság kénytelen volna a fürdőt bezárni, illetőleg többé fel nem építeni.* A főkapitány ennek dacára a közbiztonság szempontjából elrendelte a szigorú biztonsági intézkedéseket a következő indokok alapján:

„Bár a szakértők határozottan azt állították, hogy a kosár alkalmazása esetében a vízbeulás az ily fenékekkel ellátott uszodáknál, — miként azt már tapasztalták is — kizárva nincs: hogy minden kétely kizárva legyen arra nézve, hogy a befuladás esetének maga az kellett, hogy legyen az okozója, kit a baleset ért: a szakértők által javaslatba hozott kosarak alkalmazását elrendelnem kellett.“

„A részvénytársaság képviselőjének azon előadását, hogy a Maros sajátos természete folytán az uszodákban kosár nem alkalmazható, a szakértői véleményekkel szemben el nem fogadhattam; ugyancsak nem volt figyelembe vehető azon előadás sem, hogy a kosarak alkalmazása esetében az összegyűlt galyak, fadarabok, stb. a víz elé akadályt gördítve, a fürdőt kötelékeiktől való elszakítással fenyegetik, mert ennek megelőzése céljából meg van a mód arra, hogy a fürdők felső végén levő kiugró tutajra *gaz-felfogó készülék* alkalmazva: a víz színén uszó tárgyak a fürdő elől eltereltesenek, miáltal elérhető az is, hogy a fürdőt igénybe vevő közönség a most beuszó tárgyak okozta kellemetlenségektől megvédve lesz.

Végül nem lehettem figyelemmel azon előadásra sem, hogy a fenékekkel ellátott uszoda a jelenlegi uszoda vízének gyógyhatását csökkenti, egyrészt, mert a 2 m. 30 cm. mély víz hullámverése a jelenleginél mivel sem kisebb, másrészt pedig e fürdő *gyógyfürdői jelleggel felruházva nincs, s így gyógytekineteket bírálataira kiterjeszkednem fölösleges.“*

Igy szól a főkapitány határozata, amely tizenöt nap alatt *megfelebezhető* a tanácshoz. Ennek a felebbezésnek halasztó határozata van s így valószínű, hogy ha a főkapitány rendelkezéseit épségben is hagyják a felső fórumok, ebben a szezonban már nem lesz semmi változás a Maros-fürdőben.

SPORT.

+ **Próba-uszás a Maroson.** A vasárnapi uszó-verseny próbáját ma délután 7 órakor tartották meg a Maroson ezer méter távolságra. Az Aradi Atlétikai klubnak négy tagja uszta meg az egy kilométernyi távolságot: *Parecz* István, *Pivny* Aladár, *Strifler* Ferenc, *Greiner* Károly és *Pivny* Béla. Az uszókat a radnai-uti zsiliptől *Jegesy* Károly a Maros evezős-klub tagjai vezette, *Isztray* Géza és *Heinrich* Gyula pedig követték őket csolnakon. A próba, melynek igen sok nézője volt, szépen sikerült. A vasárnapi versenyen, hol a közönség számára 80 filléres előreváltott jegyekért fenntartott ülőhelyeket készítenek, a waggongyári zenekar fog játszani. A regatta-verseny számokkal tarkított uszó-versenyt füles-labda mérkőzés követi az evezős-klub és az atléták csapata között. Esteban ket fejezi be az érdekesnek ígérkező versenyt.

+ **A b.-csabai tornaversenyről** hozott tudósításunkban nem soroltuk fel teljességgel az aradi sport-emberek szereplését. Mint értesülünk, a zsűriek tagja volt *Steinitzer* Pál dr. is, az Aradi Tornaegyesület alelnöke. A tornaegyesület tagjai résztvettek a verseny alkalmából rendezett banketen, míg az alelnök a nagybizottság egyik tagjához volt hivatalos ebédre s így a banketen nem jelent meg.

Egy főhadnagy botránya.

(Magyargyalázás a vendéglőben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22.

Nagy botrány történt a horvátországi Károlyváros egyik vendéglőjében. A botrány *magyar gyalázással* kezdődött s — ami szokatlan — a botrányhős részéről a *kétféjű sas lepisszkolásával* ért véget. A hecc hőse *Türk* Ferenc, a zágrábi 25-ik honvéd gyalogezred főhadnagya.

A tisztikar lakomáján történt, hogy *Türk* Ferenc honvédfőhadnagy egyszerre felugrott, felkapaszkodott az asztalra s kardját kirántva, vadul hadonászott, majd pedig német nyelven ordítani kezdett:

— *Ti magyar kutyák, kik mindenüvé betolakodtok, mars a tereméből kifelé. Kiverlek benneteket, mint kivertek annak idején őseink*

A főhadnagy ezt egy ezredes jelenlétében ordította. A teremben több vasuti hivatalnok tartózkodott, kik a botrány kezdetén azonnal távoztak. Horvátok is voltak jelen s tapsolva kiáltották:

— Zsivió!

Egy távolabbi asztalnál közös hedseregbeli tisztak mulattak, kik szintén tapsoltak a horvát érzelmi főhadnagynak.

A tisztak tüntetésükre csakhamar megkapták a jutalmat. Váratlan jelenet következett. *Türk*, ki az imént még a magyarokat gyalázta, most a közös hedseregbeli tisztak felé fordulva, kivont karddal rájuk mutatott és közben kiáltotta:

— *Abcug kétféjű sas! Svaregelbek, gyávák vagytok. Avagy elfeledtetek már Königrécet.*

A közös hedseregbeli tisztak erre elhagyták a termet és azonnal feljelentették *Türköt* a közös hedsereg bántalmazása címén.

Az eset óriási feltűnést keltett Károlyvárosban. Arról is beszéltek, hogy a főhadnagy megtévelyodött, ez azonban nem áll.

Annyi bizonyos, hogy azok a tisztak, akik néhány pillanattal azelőtt még kedvtelve csúfolták a magyarságot, rászolgáltak *Türk* kiszólásaira.

Nagy tűz a fővárosban.

(Égő bérpalota.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22.

Veszedelemes tűz pusztított ma reggel a fővárosban. A király-utca 89. számú négy emeletes, hatalmas bérház padlásán támadt a tűz, amely az egész tetőzetet elhamvasztotta. A ház özvegy *Orlay* Sándorné tulajdona és kapuján hatalmas aranyozott betűk hirdetik, hogy *Orlay-udvar*. Három esztendővel ezelőtt építették fel a négy emeletes modern házat, amely a Király-utca 87 és 91. számú házak közé van ékelve.

Ma reggel kevéssel negyed 8 óra után fojtó füstszag töltötte be az udvart. A házban lakó *Guttmann* Mór divatkereskedő lett először figyelmessé a gyanús jelenségre. Kutatni kezdett, ami közben észre vette, hogy a tető *Izabella*-utca felé eső részéből omlik a füst. Nyomban figyelmeztette *Halász* János házimestert, aki a padlásra sietett megnézni, hol a veszedelem. Ekkorra a lappangó tűz kitört a tetőn és hatalmas lángnyelv csapott az ég felé. A házmaster első dolga volt a tűzoltóknak telefonálni, ahonnan gyors egymásutánban érkeztek meg a: központi, V. VI. VII. és VIII. kerületi tűzörségek *Szcerbouszky* Szaniszló főparancsnok, *Breuer* és *Blaschnek* segédtisztek vezetésével.

A házban ekkorra már teljes volt a felfordulás. A megriadt lakók jajveszékelve menekültek. Egyik-másik lakó értékesebb holmijukat batyukba kötve mentették a veszedelmes házból. Különösen a negyedik emeleten lakók között volt nagy a riadalom, mert attól tartottak, hogy a tető vagy beszakad, vagy beég. A kivonult tűzoltók egy pillanat alatt leszereltek. Hatalmas tolólétrájukon bámulatos ügyességgel és gyorsasággal kuszták a tetőre, amelynek ekkor már több mint fele lángokban állott. Megszállották a szomszédos házak tetőit is és pár perc múlva öt irányból zudítottak vizet a recsegve-ropogva égő tetőzetre. Csakhamar valóságos tüzeső borította el az udvart. Egő gerenda darabok, zsarátnokok záporként hullottak alá, úgy, hogy a ház lakóit nagy veszedelemmel fenyegették. Negyed óra alatt az egész tető köröskörül lángban állott és dacára a tűzoltók munkájának, lehetetlen volt megmenteni a tetőt és a padlásokon elhelyezett holmit.

Ezalatt az utcán nagy tömeg verődött össze, amely teljesen megakasztotta a közlekedést. A rendőrlaktanyából egy szakasz lovas és gyalogos rendőr vonult ki *Beniczky* Tamás és *Baksay* rendőrfelügyelők vezetésével. Koront vontak a ház körül és intézkedtek, hogy a veszedelmes környéken ember ne legyen. Közben a cserép-tető beomlott és a padlásra elhelyezett holmik új tápot adva a tűznek, ismét nagy lánggal, füsttel égett a ház. A veszedelem növekedését látva, a rendőrség ideiglenesen kiköltöztette a negyedik emelet lakóit: *Mittelmann* Esztert, *Sándor* Kálmánt, *Szalay* Sándort, *Szöhlmann* Józsefnét és *Rózsa* Károlyt. Tíz órára már az egész tető és valamennyi padlás a benn levő holmikkal teljesen elpusztult, csak a füstös kémények és a tűzfal meredezett az égnek.

Ekkorra a tüzet is eloltották a tűzoltók, csak még a füstölgő romokat kellett öntözniük, nehogy valahol újból kitörhessen a veszedelem. Dacára, hogy a tűzoltók a vízzel óvatosan bántak, az 5. számú negyedik emeleten levő lakás menyezete átázott és imitt-amott megrepesztett. Megrepeszt a király-utca 91. számú ház tűzfala is és attól lehet félni, hogy a tűzfal ráomlik a 91. számú ház tetejére.

A tűz Csermák Ilona cseléd vallomása szerint Orlayné padlásán keletkezett, valószínűleg az ott áthuzódó kéménytől. Csermák-Ilona ugyanis közvetlen a tűz kitörése előtt járt a padlásán és füstöt látott Orlayék padlásáról kigomolyogni. Azonban azt hitte, hogy a szél a kéményből csapja le a füstöt. Feltűnő volt, hogy a tűz rohamosan terjedt és az egész tetőt elpusztította. Ennek az okát abban találják, hogy a hatalmas háznak csak egy tűzfala van, holott az előírás szerint minden harminc méteren kellene egy tűzfalat építeni. Ha itt is több tűzfal lett volna, a tetőnek csak egy része pusztult volna el.

A tűznek áldozata is van. *Sófalvi* őrpáncsnok, az Orczy-uton a tűzhöz vágató kocsirol lezuhant és a kerek kerestül mentek a lábán. Súlyos zúzódásaival az István-kórházba szállították. A tűzhöz a mentők is kivonultak, de baleset nem történt. A palota félmillió koronára volt biztosítva.

TANÜGY.

(=) Az aradi sikeknéma iskola. Arad ezen humánus intézetének ügyeit vezető felügyelőbizottság ma délelőtt 11 órakor ülést tartott. Először is megválasztották elnöknek *Institúris* Kálmán polgármestert, helyettes elnöknek *Csák* Cirjék dr. rendfőnököt, míg az előadói tisztelet hivatalból *Élias* Jakab igazgató tanár viseli. Azután felvettek az I. osztályba 13 sikeknéma gyermeket, a II.-ba 7-et, a IV.-be 8-at és az V.-be 8-at, összesen tehát 36-ot, kik közül 6 aradi illetőségű, míg a többiek mind vidékiek, leginkább arad-, békés-, bihar- és csanádme-gyeiek; de vannak az ország távolabbi vidékeiről is tanulók. Tudomásul vették, hogy *Békés-Csaba* és *Makó* nagyobb évi segélyt szavaztak meg az iskola részére és hogy *gr. Almásy Dénesné* 8 gyermek ellátásáról az aradi gör. keleti román szentszék pedig 1 gyermekéről fog gondoskodni. A jövő évi költségvetést 12652 koronában állapították meg, mely összegből az állam 8800 koronát fedez, különféle forrásokból 1934 kor. 32 fillér gyűl be és a város 1917 kor. 68 fillérrel fog hozzájárulni. Több csekélyebb fontosságú ügy elintézése után az ülés 12 órakor véget ért. Jelen voltak: *Institúris* Kálmán, *Salacz* Gyula, *Csák* Cirjék dr., *Müller* Gyula és *Élias* Jakab.

Sikkasztó állomásfőnök,

(Eltűnt postautalványok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 22.

A budapesti központi posta utalvány leszámitoló hivatalban nagy ügyességgel végbevitt sikkasztás és csalás nyomára jöttek ma. A hiányzó összeg 1480 korona.

E hó 20-án történt, hogy Komló községből két szabályszerűleg kiállított postautalvány érkezett Budapestre *Tóth* Kálmán pénzbeszedő nevére. Egyik utalvány 880, a másik 600 koronáról szólt. *Tóth* a kézbesítés ideje alatt nem volt otthon s így a kézbesítő irást hagyott hátra, hogy jelentkezék a verseny-utcai postahivatalnál. *Tóth* nem várt Komlóról pénzt s nem értette ki küldhette neki.

Fél órával később megjelent nála barátja, *Beretka* Lajos állomásfőnök, és kérdezte, hogy nem kapott utalványt. *Tóth* megmutatta neki a kézbesítő felhívását. Erre *Beretka* elmondta *Tóth*nak, hogy felesége Komlón tartózkodik, hol valami örökség szállott rá s ezt most megküldte, még pedig azért *Tóth* nevére, mert benne, a férjében nem bízik meg teljesen; miután egy kissé könnyelműen szokott a pénzzel bánni.

A pénzbeszedő és az állomásfőnök elmentek a postahivatalba s itt *Tóth* felvette a pénzt.

Este kimentek a pályaudvarra, mert *Beretka* azt mondta, hogy a felesége megérkezik. Az asszony azonban nem mutatkozott. Másnap ismét várták, de az asszony most sem érkezett meg. *Beretka* később azt mondta, hogy a feleségétől levelet kapott, melyben azt írja, hogy beteg s azért nem jöhetett meg. Egyben megbizta férjét, hogy vegye át a pénzt.

Tóth erre átadta a postautalványokon jött összeget *Beretkának*, kitől elismervényt kért. Együttal levelet írt *Beretkánénak*, hogy a pénzt a férjéhez juttatta. Komlóról a levelet visszaküldték, azzal a megjegyzéssel, hogy a címzett ott ismeretlen.

Ma este a budapesti postaigazgatósághoz értesítés jött Komlóról, hogy a zárlat alkalmával két utalvány hiányát fedezték fel. A dolgot közölték a rendőrséggel, mely *Tóthot* azonnal kihallgatta. Miután *Tóth* igazolta eljárását s felmutatta a pénz átadását tanúsító elismervényt, melyet *Beretkától* kapott, a rendőrség *Beretka* után nézett, de minden kutatás dacára, ezideig nem találta meg sehol, eltűnt.

A kisjenői gyilkosság.

(Szabaddábra helyezett gyilkos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A múlt hó elején rejtelmes gyilkosság történt a Kisjenő melletti *Erdőhegy* községben. A bűneset akkor meglehetősen izgalmat keltett a két szomszédos községben s rövid tudósításban megemlékezett arról az *Aradi Közlöny* is. Az történt *Erdőhegyen* a múlt hó 8-án, hogy *Pálffy* Lajos Jómódu erdőhegyi gazda éjjel fél 12 órakor több revolver-lövésset agyonlőtt egy kisjenői legényt: *Biró* Sándort. A gyilkosság okát akkor még nem tudták, *Pálffy* azonban, aki bűnét hűen bevallotta az ügyészség előtt, elmondta tettének okát is.

A gyilkosság hitvesi bűsszúból származik. *Pálffy* ugyanis meghallotta, hogy *Biró* Sándor udvarol a feleségének s hogy az asszony elfogadja a kisjenői legény udvarlását. A végzetes éjjelen a férj lesbe állt, megakarván győződni a szóbeszéd valóságáról. Éjfél felé tényleg megjelent *Biró* s loppal lépett be a *Pálffy* házána kapuján. A mint a legény a ház felé köledett, *Pálffy* Lajos rejték helyéről többször rálőtt revolverével *Biró* Sándorra. A lövések találtak: a tilosban járó legény holtan maradt a ház udvarán.

A gyilkost másnap letartóztatták a kisjenői csendőrök s kihallgatás után bekísérték Aradra s átadták az itteni kir. ügyészségnek. *Pálffy* vizsgálati fogságba helyezték s ezalatt mindent töredelmesen beismer. Ennek megtörténte után *Pálffy* hozzátartozói négyezer korona biztosíték deponálása mellett az aradi törvényszéktől *Pálffy* szabaddábra helyezését kérték. A törvényszék el is rendelte a szabaddábra-helyezést, tekintettel a letett óvadéokra, *Pálffy* töredelmes beismerése, vagyonosságára és állandó lakhelyére. Az ügyészség azonban halasztó hatályu felfolyamodványban megfelebbezte az aradi törvényszék határozatát a nagyváradi ítélőtáblához.

A táblától tegnap érkezett le a másodfoku határozat, mely a felebbezés elutasításával a vádlottnak azonnali szabaddábra-helyezését rendel el.

A törvényszék ennek folytán *Pálffy* Lajost kinek dr. *Sugár* Jenő ügyvéd a védője, még tegnap délután kibocsátatta az ügyészségi fogházból.

HIREK.

Egy öngyilkosság epilógusa.

— Sirkő avatás. —

Arad, augusztus 22.

Körülbelül harmadfél éve lehetett, tél idején: egy reggel nyomtalanul eltűnt *Sonn* József aradi szabó. Akkor sokat foglalkoztak az eltűnéssel: több napig találgattak, hogy mi történhetett vele. Azután minden kétséget kizáró módon megtudták a titokzatos eltűnés nyitját. *Sonn* József holttestét kifogták a Marosból. A mit sokan sejtettek: *Sonn* öngyilkosságot követett el. A halála előtt való időben sokat betegeskedett, s valószínűleg egy lázrohamában hagyta el lakását s ugrott a Marosba.

ennek a nagy feltűnést keltett öngyilkosságnak tegnapelőtt szomorú epilógusa volt. Az aradi zsidó temetőben fölavatták az öngyilkossá lett fiatal ember emlékét, s az új sirkőt szomorúan állották körül az öngyilkosnak jó barátai, rokonai.

A sirkő avató szerdán délelőtt folyt le. *Krausz* Jónás rabbi-helyettes tartott megható beszédet a sirkő fölött, majd a jóbarátok nevében *Schattlesz* József emlékezett meg szép szavakban a tragikus sorsot ért fiatal emberről.

— A király Pólában. A „Piccolo“ jelenti, hogy *Ferencz* József király szeptember elsején déli egy órakor külön vonaton Pólába érkezik a tengeri hadgyakorlatokra. A király a „Mirmar“ yachton fog megszállani. A fogadás az admirális palotájában fog végbemenni. A király szeptember 4-én utazik el Pólából.

— Az aradi Kossuth-ünnep. Kossuth Lajos születésének száz éves évfordulóján Aradváros törvényhatósága tudvalevőleg nagyszabásu hazafias ünnepet tart. Az ünnep előkészítésére kiküldött bizottság már régebben megállapította az ünnepségek programját, sőt egy albizottságot is küldött ki kebeléből a részletek elintézésére. Ez az albizottság ma ülést tartott a városházán s felkérte *Tedeschi* Viktor és *Vizer* Lajos bizottsági tagokat a felvonuló menet rendezésére, a mérnöki hivatalt a városház-téren felállítandó sátor elkészítésére, végül az aradi dalegyesületeket és a waggongyári zenekart a közreműködésre.

— Megoperált kir. hercegnő. *Gmunden*-ből táviratozzák: *Margit* Zsófia kir. hercegnő, néhai *Károly* Lajos kir. herceg legidősebb leánya, aki kilenc év óta *Albert* württembergi herceg felesége, veszedelmesen megbelegedett. A királyi hercegnőt, akinek bélbaja van, ma megoperálták. A műtéttel, amely jól sikerült, egy vérdaganatot távolítottak el. A hercegnő allapota az operáció sikerülése dacára is életveszélyes.

— Miért mond le a német hadügyminiszter? A „Berliner Tagblatt“ szerint *Grossler* hadügyminiszter azért akar megválni állásától, mert a császár *Hildebrandt* főhadnagynak, akinek párbajáról annak idején a birodalmi gyűlésen elítélőleg nyilatkozott, oly gyorsan megkegyelmezett. A hadügyminisztert különben kellemetlenül érintik a gembinnen ovációk is, a melyet az ottani tisztikara hazatérő *Hildebrandt*nak rendezett. A hadügyminiszter tudja, hogy ezen események miatt felelősségre fogják vonni a birodalmi gyűlésen, ahol a párbaj miatt előterjesztett interpellációnál éppen ő volt az, a ki kijelentette, hogy *Hildebrandt*ot keményen meg kell büntetni, mert vétett a császár által kiadott párbalyszabályok ellen.

— Indulás a nagy gyakorlatokra. Az aradi 88. gyalogezred hétfőn hajnalban indul utnak az ideai nagy gyakorlatokra. Az ezred gyalog megy a temesmegyei *Szépfalva*ra, onnét pe-

dig rövid pihenő után *Temes-Ujfalura*, a hol hét napig fognak a dandárgyakorlatok tartani. Innét a hadosztály, majd a hadgyakorlatokra mennek; az utolsó része a gyakorlatoknak Krassó-Szörény megye déli részén lesz, a hol az ezred hat nap és hat éjjel a szabad ég alatt fog táborozni.

— **Szterényi ügye.** Köztudomásu, hogy *Szterényi József* kereskedelemügyi miniszteri tanácsos ellen, a kit *Györfly Gyula* országgyűlési képviselő a székely földön kiosztandó fonógépek ügyében különféle vádakkal illetett, *Láng Lajos* kereskedelmi miniszter a tanácsos kérelmére fegyelmi vizsgálatot indított. A vizsgálatot azóta megkezdték és mint fővárosi tudósítónk jó forrásból értesül, eddig a vádak közül *semmi sem bizonyult be.* A vizsgálat a legszigorubbán folyik s ezért még egy-két hétig el fog tartani, de a fenti forrás szerint *Szterényi József* min. tanácsos teljes felmentésével fog végződni.

— **Az olasz király Párisban.** Egy párisi sürgöny szerint, beavatott forrásból jelentik, hogy az olasz király még a tél folyamán Párisba jön *Loubet* elnök látogatására. A királyt *Helena* királyné s *Zanardelli* és *Prinetti* miniszterek fogják kísérni útjában. Egyidejűleg a bresti kikötőbe egy olasz hajóraj fog érkezni a genuai herceg parancsnoksága alatt.

— **Uj kölcsönforrás a vidéki városoknak.** Nagyváradról írják: Nagyvárad város polgármesteréhez szűkszavú ajánlat érkezett, illetve tudósítás, a melyben el van mondva, hogy Németországban egy pénzcsoport alakult, száz millió márka alaptőkével — *tisztán magyarországi városok kölcsön szükségleteinek kielégítésére.* A feltételekről egyáltalában nem tesz említést, csak felajánlja a kölcsönt s így még csak hozzávetőlegesen sem lehet az új pénzförrás előnyös vagy nem előnyös oldaláról nyilatkozni. Annyi bizonyos, hogy külföldön biztos tudatában vannak annak, hogy Magyarországon szükség van a pénzre, mert a magyarországi városok most vannak a fejlődés útján és — úgy látszik — a hazai pénzügyek nem képesek, vagy nem akarják a hitelgényeket kielégíteni.

— **Arad egy ezred-áthelyezése történetében.** Néhány év előtt, a mikor az aradi honvédszárlaktanya építéséről volt szó, az építés pártolói azzal érveltek: ha nem épít Arad új huszárlaktanyát, az egész osztályt elviszik Szabadkára, a hol már kaszárnyát is építettek a két huszárosztály részére, s állítólag a honvédelmi miniszter meg is ígérte volna a szabadkaiaknak, hogy huszárokat kapnak. Szabadka tényleg föl is építette az új kaszárnyát, s várta a huszárokat, a kiket majd odavezényelnek. Még a mikor fölépítették az aradi honvédszárlaktanyát, azután is élt az aggodalom, hogy az aradi honvédszárlaktanyát el találják vinni. Hogy aztán a kaszárnyát báró *Fejérváry Géza* laktanyának nevezték el, csillapodott az aggodalom. Azt mondogatták: csak nem hagyja üresen a miniszter ezt a kaszárnyát, a mely az ő nevét viseli. Most végre teljesen nyugodtak lehetnek a honvédszárlaktanyát féltő szívek. A király a 4. honvédszárlaktanya törzsének és 2. osztályának folyó évi július hóban Kecske-métről Szabadkára történt áthelyezését jóvá hagyta és elrendelte, hogy a budapesti 1. honvédszárlaktanya 2. osztálya a folyó évi fegyvergyakorlatok befejeztével Jászberényből Kecske-métré helyeztessék. A 4. honvédszárlaktanyának ezentúl „M. kir. szabadkai 4. honvédszár ezred” elnevezése lesz. A szabadkaiak tehát az előterjesztett kaszárnyába kaptak huszárokat, még pedig nem Arad, hanem Jászberény rovására. Hogy minek okából büntették a jászberényieket ilyen érzékenyen, nem tudni:

a fő, hogy nekünk megmaradtak a honvédszárlaktanya azt a pár százezer forintot megérte ez a dicsőség.

— **Házasság.** *Kossinsky Viktor*, a császári és barackai áll. szállótelep igazgatója e hó 26-án délután öt órakor tartja esküvőjét a ménési kápolnában *Tiszti Kriszta* urhölgygyel, *Tiszti Lajos* aradi hírlapíró bájos és nagyműveltségű leányával.

— **Főrendek egy vasutépítő ellen.** Szenzációs hírt közölnek Csanádból: A *makó-nagyszentmiklósi* h. é. vasuti kiépítésre vonatkozólag még *Horánszky Nándor* minisztersége idejében a képviselőház törvényjavaslatot fogadott el. E vasut építését az állam *Pallós Ármin* építési vállalkozóra ruházta át, még pedig versenytárgyalás mellőzésével. *Pallós* az építést 40 millió koronáért vállalta el. Dacára annak, hogy a főrendiház e törvényjavaslatot még nem szavazta meg s így az törvényerőre nem emelkedett, a vállalkozó már is megkezdte a vasut építését. A főrendiházi tagok körében állítólag nagy megütközést kelt ez az ügy s úgy beszélnek, hogy többen közülök interpelláció formájában szóvá teszik majd az ügyet a főrendiházban.

— **Földrengés.** Az ó-gyallai csillagvizsgáló és meteorológiai intézet földrengést jelző készüléke ma reggel négy és 5 óra között erős földrengést jelzett. A földrengés valószínűleg nagy távolságra lehetett, de helyét még nem tudják. Iránya kelet—nyugoti volt.

— **A hitfelekezetek a csanádi egyházmegyében.** A csanádi egyházmegye püspöki irodája most bocsátotta közre az egyházmegye új évkönyvét, mely azért bir ezuttal különös becsülettel, mert a népesedésre vonatkozó statisztikai adatokat a legutóbbi népszámlálás adatai szerint állították össze. Az egyházmegye tudvalevőleg öt vármegyére terjeszkedik ki: Arad, Csanád, Torontál Temes és Krassó-Szörény vármegyékre. Az egész lakosság száma ez öt vármegyében: 2,172 967. A szaporulat tíz év alatt: 114.387. Vallás szerint van: 862.124 róm. kath., 54.333 gör. kath., 1,062.927 g. k., 67.482 ág. hitv., 81.895 helv. hitv., 383 unitárius; 40.818 izr. és 350 más vallásúak. Érdekes, hogy a míg minden vallásfelekezetenél az utolsó tíz év alatt szaporulat konstatalható, addig az izr. vallásúak száma közel ezerrel megcsappant. Az egyházmegyének van összesen 374 lelkésze és 120 segédlelkésze; a plébániának a száma 227 (szaporulat 4); 8 kanonokja, főesperese 6 és esperese 23; a papnövendékek száma 54; aranymisés áldozár 15; az egyházmegye területén van összesen 408 apáca. A leg több esik a Notre Dame nővérekre: 338. A püspökök száma Szt. Gellértől Deseffy-ig 86. A legöregebb plébánia a csanádi, mely azonban 1741-ben ujjalakított; azután következik Szeged (1199.), Makó (1700.), Arad (1702.) Temesvár-Belváros (1717.), stb., a leg fiatalabb a lelei, mely tavaly alapított a megyés püspök bölcsességéből.

— **A burvezér temetése.** Brüsszelből távirják, hogy a belga kormány arra kérte a burvezéreket, hogy szeretné, ha *Mayer Lukács* holttestét Hollandiába vinnék át és onnan temetnék, minthogy tüntetésektől tart. Erre a burok megegyeztek, hogy a temetés reggeli 6 órakor lesz az exellesi temető halottasházából. A temetésen a bur vezérek közül csak *Botha* és *neje* lesznek jelen.

— **Egy aradi huszártiszt párbaja.** Véros kardpárbaj volt csütörtök délelben Temesvárott báró *Feilitzsch* aradi 3. huszárezredbeli és *Kummer* 101. gyalogezredbeli hadnagyok közt. Báró *Feilitzsch* segédei voltak: *Nyáry* és *Szeberényi* huszárkapitányok, *Kummer* segédei *Kárpáti* és *Szilvinyi* főhadnagyok; mint orvosok részt vet-

tek: dr. *Thyrman* törzsorvos és dr. *Spatz* ezredorvos. A párbaj igen súlyos feltételek közt ment végbe. *Kummer* hadnagy mindjárt az első rendkívüli heves összecsapásnál oly súlyos sebet kapott az arcán, hogy a párbajt rögtön beszüntetni kellett. A sebesültet a temesvári helyőrségi kórházba szállították.

— **Az adó csökkentése.** *Lukács* László pénzügyminiszter két rendeletet bocsátott ki, melyvel csökkenteli az adóhátralék után járó késedelmi kamatot, az adófizetés után pedig állami kamat fizetését rendeli el. A *késedelmi kamatra* vonatkozólag elrendelte a miniszter, hogy a késedelmi kamatot csak azon összeg után számítsák, amit valaki az adóhátraléka törlesztésére fizetni akar. Ha valaki száz koronával tartozik, de csak huszat tud fizetni, a husz korona után fizet késedelmi kamatot. A másik intézkedése a pénzügyminiszternek az volt, hogy csak pár héttel ezelőtt kelt rendeletében kimondotta, hogy az állam a jogtalanul beszedett adó után, akár visszafizetik az illetőnek, akár más adóját beszámítják, öt százalékos kamatot térít meg.

— **Aradi huszárok Szegeden.** A szegedi 3-ik honvéd huszárezred aradi osztálya tegnap délelőtt vonult be Szegedre *Tallian* őrnagy vezetésével. Három nap alatt tették meg a száz-husz kilométeres utat a huszárok, kik a legjobb kitartásban győztek le naponként a kánikulai forróságot és a negyven kilométert. Az osztály csatlakozni fog Szegeden az ezredhez s ezzel együtt indul el holnap reggel az őszi gyakorlatokra, mely Horgosnál kezdődik négy napos gyakorlattal, azután folytatódik Szabadka és Bácsmegeye községeiben. Az osztály tisztikarának tiszteletére a Kassavígadóban estélyt tartottak a szegedi huszártisztek.

— **Két gyermek tűzhála.** Szomorú eset történt Ménésen. *Faur* Pável ménesi munkás két gyermeke benn égett apja kunyhójában. *Faur* eltávozott otthonról, dolgozni ment s otthon hagyta két gyermekét: három éves fiát és másfél éves leánykáját. A gyermekekhez átjött a szomszéd nyolc éves fia és cigarettára gyújtott. A cigarettától tüzet fogott a ház s leégett. A leány teljesen összeégett, a fiu pedig oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy most haldoklik. A cigarettázó fiu elmenekült. Az ügyben megindították a vizsgálatot.

— **Pótadó a munkás segítő pénztárnál Szathmáry** Gábor békési főjegyző a munkáspénztár tagjainak toborzása érdekében indítványt tett, hogy a vármegye szavazzon meg egy százalékos pótadót s ezen a szegény néposztályért fizesse a munkáspénztárba a belépési díjat. Véleménye az, hogyha a vármegye 3 százalékos pótadót tudott megszavazni, minden ellenző szó nélkül a vármegyei tisztviselők fizetésének javítására és a tüdőbeteg szanatoriumára, ez az ügy is van oly jelentékeny, hogy annak elfogadása bizonynyal remélhető.

— **Öngyilkos önkéntes.** *Glász* Adolf, 86-ik gyalogezredbeli egyéves önkéntes, jómódu szülők gyermeke tegnap éjjel öngyilkosságot követett el. Szolgálati fegyverével szíven lölte magát s rögtön meghalt. Tettének okát nem tudják.

— **Községi és árvapénzek kezelése.** Tolnavármegyének igen érdekes és fontos kérvénye érkezett ma a képviselőházba. A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. tc. 291. §-ának és a községi törvénynek a városi, községi és árvapénzek kezelésére vonatkozó 121. §-nak módosítását kéri és ezzel kapcsolatosan azt is, hogy a bizottsági tagok anyagi felelősségének pontos körvonalozása szempontjából a szükséges rendelkezéseket a fent idézett törvénybe felvegyék. A ki ismeri a mai községi és árvapénzek kezelési módját és a felelősség bonyodalmasságát, azt a kérelmet kellőleg méltányolni tudja. Mi úgy tudjuk, hogy a belügyi kormány minderről a községi törvény revíziójánál fog segíteni és a közigazgatási reform keretén belül fog javítani a mai állapotokon.

— **Fordulat a román-zsidók ügyében.** *Károly* román király néhány napelőtt két előkelő zsidó ember előtt, akiket magánkihallgatáson fogadott, nyilatkozatot tett, a melyből azt lehetett következtetni, hogy a román-zsidók dolga nemsokára jobbra fog fordulni s véget ér az az embertelen üldözés, amelynek most ki vannak téve. Most Bukarestből oly hírt jelentenek, amely máris arról tanuskodik, hogy Károly király nyilatkozata nem volt üres szó, hanem uralkodói komoly kijelentés, amelynek foganatjának kell lenni. A bukaresti simmitőszék második osztálya *elvi döntésképp* kimondotta, hogy „a zsidókat nem lehet idegeneknek tekinteni, kivéve, ha be nem bizonyul, hogy más állam polgárai.” A simmitőszék ezzel az elvi határozattal ellentétbe jutott a bírhezt román ipartörvénynyel, amely eltiltotta a zsidókat mindenféle ipari és kereseti ágtól és egyébként is úgy bánt el velők, mint idegenekkel. Ez a törvény juttatta a legborzasztóbb nyomorba a zsidóságot. A román-zsidók helyzetében beállott fordulatról egyébkörülmény is tanuskodik. Így Jassy város polgármestere, *Penescu* nemrég kijelentette az „Universule” című bukaresti lap egyik munkatársa előtt, hogy a király egyenes kívánságára jelentést kellett tennie a Moldvában uralkodó nyomorúságról. A polgármester őszintén feltárta a helyzetet, hogy a munkások, iparosok és kishivatalnokok nyomora roppant nagy, de legnagyobb az inség a zsidók közt. Vannak családok, amelyek naponta harminc centimből élnek. Magából Jassyból hatezer zsidó vándorolt ki a nagy nyomor miatt, de a hatóságok arra fognak törekedni, hogy új iparágak meghonosításával lendítsenek Moldva lakosságának a nyomorán. E két hír egymás mellé állítva többet mond a gondolkodó embernek, mint amennyit meg lehetne írni.

— **Fényképezés nem művészet.** A kereskedelemügyi miniszter 34.183. szám alatt rendeletet hozott ki, melyben — ellentétben elődjeinek elvi határozataival — a hivatásos fényképezést *műipárnak minősítette*. Ezzel kivette a szerzői jogról szóló 1884: XVI. t.-c. VI. fejezetének hatálya alól s az 1884: XVII. t.-c.-be iktatott ipartörvény alá helyezte. Az idézett rendelet idevonatkozó része következőképpen hangzik: A miniszter kijelenti, miszerint a fényképezés és ezzel kapcsolatban a cinkografia, a fénynyomat (heliotypia), a fényképi könyomat (fotolitografia) és a rézfénymetszeti (heliogravure) műiparnak, még pedig a sokszorosító ipar egyik válfajának tekintendő s így ezen iparok az 1884: XVII. t.-c.-be iktatott ipartörvény rendelkezései alá tartoznak. Azon iparosok, akik a fényképezéshez s a fentebb elősorolt egyéb iparokhoz ezen rendelet életbeléptekor már gyakorolják, ezen rendelet életbeléptétől számított három (3) hónap alatt ezen üzletükhöz szükséges iparigazolványért az illetékes elsőfokú iparhatóságához szabályszerű bejelentést tartsanak tenni.

— **A jó barát.** Egyik bájos kis művésznőnek, akinek erényéről sokat tart a világ s ő maga is ott tölti a nyarat egy dunamenti kedves fürdőhelyen, ahol pompás a fürdő és sok a megyebeli gazdag gavallér. De sok a fővárosi uriember is, akik nagy buzgalommal rajongják körül a szőke kis művésznőt. Háza — amolyan poétikus, zsalugáteres falusi ház, nagy verandával s udvarán ősi diófa — valóságos központja a közérdeklődésnek s éjszakánként egymással versenyez ott a három részre csábitott egyetlen cigánybanda az édes ablakai alatt. Legbuzgóbban egy fővárosi gazdag ifju csapta a szelet a divettenek s mint ilyenkor már szokás, ígért kacsalábon forgó tündérpalotát, táltosokat és gyémántbányát egyetlen csökört. De mind hiába. A művésznő hü maradt valamenynyit udvarlójához, kitüntette valamennyit s egyegygyel sem akart kivételt tenni. Az aranyifjuság kétségbeesett, de reménytelenül is tovább rajongott, bizott és csábitotta három részre a cigánybandát éjszakai zenére. Néhány hét előtt a gazdag fővárosi gavallérnak táviratot hozott a posta. Abban a táviratban az állott, hogy tüstént vissza kell mennie Budapestre. Kétségbeesetten sietett fölkeresni legjobb barátját s átadva annak a tárcája tartalmát, így szólt:

— Itt van, öregem, háromszáz forint. Nekem el kell utaznom. Légy szives, udvarolj a nevemben a kis édesnek, lágyítsd meg a szívét: mondd, hogy imádom . . . a költségedre hagyom ezt a pénzt. Remélem, mire visszajövök, enyém lesz a nő s tiéd a hálám.

A jó barát — mondja a krónika — híven teljesítette a megbízatást. Udvarolt, puhította a gyémánt keménységű szívét és minden jónak festette a távollévő barátját. A cigány még buzgóbban huzta és szólt a pezsgős palack a nap minden szakában . . . A pesti gavallér időnkint leveleket írt a jó barátjának, de csak ezt kapta válaszul: „Nehezen megy. De talán mégis sikerül.” Naponta kapott levelet s naponta küldött ilyen választ. Néhány nap előtt a válasza elmaradtak. A fővárosi gavallér nyugtalankodni kezdett, de mikor táviratára sem kapott választ, üzletének veszélyeztetése mellett is hirtelen utra kerekedett s lerándult ama dunamenti fürdőbe. Első útja természetesen az a zsalugáteres házacska volt . . . és a házacska üresen várta. Rohant a jó barátához, az nem volt többé a szállóban. Aggodalmas szívvel rohant a többi pajtáshoz s ott végre megtudta: a kis istennő három nap előtt elment a jó baráttal — nászutra.

— **Baleset egy cirkuszban.** A bukaresti Carmon-cirkuszban tegnap baleset történt. Előadás közben egy ló megrugta az igazgató fiát, aki halálosan megsérült.

— **Veszedelemes ebmarás.** Egy három éves aradi kislánykát veszedelmesen összemarcangolt egy dühös kutya. *Szakolics* Mária szüleinek Virág-utca 18. számú lakásából elment *Czerwenka* Jánosnak Virág-utca 8. szám alatt levő boltjába. Mikor a bolt ajtó elé ért, a kereskedő kutyája a kislánynak ugrott s *összemarcangolta egész testét*. A súlyosan megsérült lányka összeesett s csak orvosi segély után jött magához. A dühös kutyát megfigyelik.

— **Nagy viharok.** Mig Aradon enyhe szép volt az idő, az ország északnyugati részén, le egészen a Balatonig, erős vihar száguldozott. Ma éjjel gyenge formában mi felénk is fujt a szél s a levegő lehült. A *fővárosban* veszedelmes mérveket öltött a vihar. Az orkán zugva, bömbölve rohant végig az utcákon, tömérdek fát kicsavart a földből s a háztetőkről sok cserépet hordott le. Különösen a kirándulóhelyeken keltett óriási zürzavart a szélvihar. A közönség mindenütt ijedten rohant a villamosokhoz s olyan vadul tolongott, hogy tizenegy rendőrségi kihágást jelentettek be ilyen esetből kifolyóan az egyes kerületekben. A Dunán is sok bajt okozott az orkán. A kis propellerek elkeseredett harcot vívtak a fölkerbácsolt hullámokkal s a nagyobb helyi hajók is csak nehezen tudtak kikötni. A vihar számos balesetet is okozott. A Budapest melletti *Leányfalun* hol fényes ünnepélyt tartottak a nyaralók, kevés híján katasztrófát okozott a vihar. Egy társaság hajón ment fel Takiba, hol tüzijáték volt. Mikor visszaindultak, kitört az orkán, mely a bárkát oldalára döntötte. A hullámok besapattak és sokan már a vízbe akarták vetni magukat. Végre Pócs-Megyerén partot értek s csakhamar — elfelejtve a veszedelmet — táncra kerekedtek. Később visszatértek Leányfalura és a társaság reggelig mulatott. Az ilyen viharokaland könnyen elviselhető. Szomorubb vége volt egy másik hajókázásnak.

Újpest fölött a Szunyog-szigetről egy öttagú társaság igyekezett csónakon az újpesti part felé. Az orkán a Duna közepén érte s a hullámok elkapták a csónakot, amely felborult. A bennülők a Dunába zuhantak. Szerencsére már közel jártak az újpesti hajóállomás kikötőhidjához, ahonnan a hajósok segítségükre siettek s nagynehezen kimentették őket. *Nagy Gábor, Szemenczey László és Szimbó Péter* gyárimunkások, — az első kettő feleségével, — ültek a csónakban. Komolyabb bajuk nem történt. Az *Ullői-ut* és *Kálvin-tér* sarkán egy fát tört derékban a vihar és az *Barna Dezső* 28 éves kereskedőségére zuhant, aki éppen alatta ment el. Esméletlenül vitték be a járó-

kelők egy közeli kávéházba, ahol egy jelenlevő orvos vette ápolás alá. *Fazekas Anna* 24 éves cselédleányt a *Ferenc József-téren* egy lesodort tetőcserep sértette meg súlyosan a fején. A *Rókus-kórházba* vitték. A *Városligetben* *Jancsó Pál* 32 éves körhintást az orkán hozzácsapta egy fához. A szerencsétlent súlyos zuzódásával az *István-kórházba* szállították. A Balaton vidékén szintén nagy vihar dühöngött tegnap este. Balaton-Füreden orkányszerű szélforgatag támadt, amely fákat tépett ki és sok épületben is kárt tett. Siófokon velencei éjszakára készülődték s a vízen egy hajón akartak színi előadást tartani. A vihar azonban tönkretette a mulatságot, szilaj erővel csapott le a vízre s a hajón levő színpadot, meg a lampionokat s egyéb diszítést elsodorta. Még szerencse, hogy az ünnep kezdete előtt tört ki, mert ha a társaságot a vízen éri, komoly szerencsétlenségnek lehetett volna az okozója. Külföldön is több helyen volt nagy vihar. *Innsbruckból* táviratozzák: *Schlandersből* jövő távirati jelentések szerint *Tschengels* és *Prad* községekben nagy zivatar volt iszaposóval, amely *Tschengelsben* 13 házat egyenesen, *Paradban* pedig 11 házat egészen és 12-t részben beborított és nagy károkat okozott. Két emberélet is esett áldozatul. A *Stilfser-Joch* és a *Suldenstrasse* el van borítva iszappal. A hatóság megtette a kellő intézkedéseket és 30 főnyi katonaságot küldött oda. A forgalmi akadályt valószínűleg nemsokára elhárítják. *Meráni* jelentések szerint a *Naiss-patak* áradásánál öt ember vesztette életét, kettő sebesült meg.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Az india-vinkovcei vonaton rejtélyes gyilkossági eset történt kedden éjjel. A szlakovci és jankovci állomások között lakó *Rákity Mitó* vasuti őr szerdán reggel, a mint a pályatestet bejárta, a töltés mellett *egy uri ruhás holttestre bukkant*, melynek a *nyaka át volt metszve*. A pályáról azonnal jelentést tett az esetről s az eddigi nyomozás alapján kiderült, hogy a meggyilkolt szerbiai alattvaló, marhakereskedő volt, a ki négy társával utazott egy fuikében s *Mitrovicán* este 7 órakor szállottak vonatra s mind a négyen *Vinkovceig* váltottak jegyet. A meggyilkoltnak a *sebei teljesen ki voltak fosztva*, csupán a *Mitrovicán* váltott vasuti jegyet találták meg nála. A nyomozás kiderítette azt is, hogy a gyilkosságot a vonaton követték el és pedig a vele utazó három társa. A vasuti személyzettől nyert személyleírás alapján megállapították azt is, hogy a három gyilkos *Vinkovce* előtt egy állomással, *Mirkovcsin* szállott ki s még azon éjjel elmenekült s eddig nem sikerült nyomukra akadni. Ugy a hulláról, valamint a gyilkosokról vett személyleírást megküldték a hatóságoknak és különösen a szlavonai csendőrség fejt ki erélyes nyomozást, mert a gyilkosok Szlavonia belsejébe menekültek.

— **Szerencsétlenség egy bányában.** Tegnap este 7 óra után, mint egy sürgöny jelenti, a *brüxi Rikárd-aknánál* egy omladékhalmon néhány asszony — azt hiszik, hogy négyen voltak — meg nem engedett szén szedés közben szerencsétlenül járt. Beestek egy horpadásba, a melyben körülbelül 3 méternyi magasságban állott a víz és belefultak. Eddig csak egy 23 éves munkásasszonyt találtak meg. Az élesztő kísérletek eredménytelenek voltak. Az éjszaka beállta és az omladék-halom megnedvedése miatt a keresést abba kellett hagyni.

— **Gólya az utcán.** Ez egyszer nem képletes ez a cím. Valóságos, eleven gólyáról van szó. Ott sétált tegnap délután a fővárosban, a belváros egyik legélénkebb forgalmu helyén, a *Keoskeméti-utcában*. Nyugodt méltósággal, büszken lépkedett a járókelők között és olyan csodálkozva látta, hogy a fiatal hölgyek, akik még nem kerültek főkötő alá, milyen pironkodva igyekeznek elkerülni őt. A jámbor piros csőrű madár nem is sejtette, hogy milyen rossz hire van a fiatal hölgyek világában. A pajkos suhancok azonban annál szívesebben csoportosultak köréje. Valóságos népesödület támadt körülötte és már-már úgy látszott, hogy feltűnést keltő magaviselésével utcai botrányt okoz.

— **Kihágás lesz még ebből** — gondolta magában egy némely rendőrség-viselt járókelő és nem is tévedett. Csakhamar föltűnt a rendőr és igazgatólára szállította föl a piros csőrű, fehér tollu egyént. Ez azonban csak barátságos kelepeléssel tu-

dott válaszolni, ami pedig nem volt elég a rendbuzgó órének. Tehát előállította a rendőrségre, azaz bekísérte a negyedik kerületi kapitányságra. Ott aztán kétségtelenül megállapította a nyomozás, hogy a golya szökevény, tehát fogva tartották. Gazdáját pedig keresi a rendőrség. Ez a története annak a golyának, amely elég vakmerő volt világos nappal a Kecskeméti-utcában sétálni.

— **A kacagás hatása.** Germain Bapst francia író, aki Canrobert marsall emlékiratait sajtó alá rendezi, a marsall följegyzésel közt érdekes adatokra bukkant, mely azt bizonyítja, hogy a derűtlenség az egészséget is megövi. A krími háború alatt a nagy fájdalmak és nélkülözések által agyoncsigázott francia csapatokat járványos betegségek kezdték megtizedelni. A mikor a Dobrudzsában kitört a kolera, Canrobert marsall megparancsolta az ott táborozó Napoleon hercegnek, hogy csapataival vonuljon vissza. Egy napi gyalogolás után a herceg összehívta hadosztályának összes tisztjét és elrendelte, hogy a katonák közt levő összes színészek, énekesek kóklerek és tréfacsinálók lépjenek ki és rendezzenek előadásokat. Minden zászlóalj megkapta a maga színházát, s a katonák a késő éjjeli órákig nagyszerűen mulattak. A herceg egyik brettlőtől a másikig ment és díjakat osztott ki azoknak az alkalmas komédiásoknak, akik társaikat a legjobban mulattatták. Az eredmény fényes volt, a mulató hadosztályban félaanyi ember sem esett áldozatul a járványnak, mint a többi hadosztályban.

— **Elveszett értékpapír.** Linzben a vasuton tegnap este Stein Sándor közöshadseregbeli százados 40,000 koronát érő értékpapírokat vesztett el. Az értékpapírok egy táskában voltak.

— **A megszorult betörő.** Gajlinger Ignác jól ismert egyén a fővárosi rendőrség előtt s azért nem is igen mer a fővárosban időzni, hanem csak a környéken, a hol betörésekből él. Tegnap délután azonban ugyancsak pórul járt. A rákoskeresztúri Hangács-telepen van Berger Sándor mérnöknek a nyaralója. Bergerék tegnap Budapesten voltak és csak délután négy óra felé tértek haza. Gajlinger azt hitte, hogy Bergerék csak este jönnek meg, fellőtte a hátsó ajtót s egész nyugodtan fesszegette fel a szekrényeket s a mi értékesebb tárgyakat talált, azt mind az asztalra kirakta. Munkája közben talált egy fél sonkát és egy pár üveg bort is, hozzálátott tehát falatozni. Eközben váratlanul megérkeztek Bergerék. A betörő nem mert az ajtókon menekülni, mert ott már több férfihangot hallott, a hátulsó ablakon keresztül akart kiugrani. Az ablakon azonban vasrács volt, de Gajlinger azt hitte, hogy azon át tud bujni. Meg is kísérlette, de vesztére, mert beleszorult a rácsok közé, úgy, hogy az előhívott rendőrségnek is lakatost kellett hivatni, a ki azután a betörőt kiszabadította. Gajlingert átadták a csendőrségnek.

— **Orfeum a Tündérbertben.** Tündérbertnek nevezte a (volt Vadember) most Európa kávéház tulajdonosa, villammal világított kertjét. Ezen kerthelyiség igazán megérdemli ezen elnevezést, mert pazar berendezése a nagyözségnek oly élvezetet és kényelmet nyújt, mint más hasonló fővárosi intézmény. A tündérbertben a közönség szórakoztatására mártól kezdve egy kitűnően szervezett orfeum-társulat tart előadásokat, öt estén át. A program után ítélve, mondhatjuk, hogy az előadások igazán élvezetet fognak nyújtani. Egészen új és decens. Szabad bemenet. Kezdeté 8 órakor.

— **Az iskolatáska Porter Vilmos Nagy Áruházában,** a Szabadságtérén, ez idő szerint nagy szerepet játszik. Néhány nap mulva megindul az új tanév, s ezen alkalomra, a legnagyobb raktárt találjuk az áruházban. A gyermekek összes szükségletei fedezhetők nemcsak taneszközökkel, hanem egyéb cikkekből is, m. p. ruha, cipő, kalap, ing, harisnya, zsebkendő, gyermek-nyakkendő, stb. A szülők figyelmébe ajánljuk Porter Vilmos Nagy Áruházát, mely az új tanévben a legolcsóbb és legmegbízhatóbb források egyike. Ismeretes, hogy 10 korona vásárlásnál életnagyságu fényképet is ad.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az ördög pénze.

(A drágcsékei kincskeresők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A tavaszon mult esztendeje nagy szeget ütött két jámbor drágcsékei oláh paraszt fejébe egy furfangos cigány, Rostás Sándor, aki a többek között lókupeccséggel foglalkozott. Tyipe Juonnak és Ambró Gavrilának hívják a két parasztot, akik egyik nagyváradai vásáron ismerkedtek meg Rostás Sándorral. A cigány az ismeretség után azonnal rejtelmes hókusz-pókuszok között tudatta velük, hogy általa, aki az ördögnek magának édes cimborája, milyen nagy sze encséhez juthatnak. Előadta, hogy a drágcsékei határban óriási mennyiségű kincs van elrejtve, amely az ördög tulajdona. O azonban, mint az ördög barátja, megtudta a titkot a melynek segítségével a kincset bárkinék a részére megszerezheti, saját becses személyének a kivételével.

A két szegény oláh ámult bámult a halottakon, szinte elkábult a sok kincsnek és az azzal szereshető jólétnek a gondolatától, amikor a furfangos Rostás konkrét ajánlatot tett nekik. Tíz forint előleget kért s megígérte, hogy egy hét múlva éjjel találkozni fog velük a keresztuton s akkor megteszik az első lépést a pénz megszerzésére nézve.

A találkozás megtörtént. Rostás kijelentette, hogy beszélt a komájával, az ördöggel, aki akkor éjszaka fel fogja őket keresni és pénzt fog tőlük kérni. Adniok is kell a cél érdekében legalább ötven forintot. Azt is megmondta Rostás, hogy az ördög a Tyipe Vaszali házához fog menni a pénzért, miért is a házból mindenkit el kell távolítani. Tyipe a családját el is küldte a házból s egyedül maradt Rostás meg a két oláh.

A cigány tömjént, görög-tüzet vett elő, füstölt, mormogott, köröket rajzolt, hogy az ördögnek a hatalmát megtörje. Egyszerre megzördült az ablak. Tompa mormogás hallatszott, amire Rostás vasvillára tüzött egy tizest és kitolta az ablakon. Akkor inádkozott egyet s a vasvilla ismét kiszállította a második, majd a harmadik, negyedik és ötödik tizest.

Ez a jelenet ismétlődött négyszer vagy ötször s a két oláh kiadott az ördög részére 16, egyszer 4, majd 60, azután 15 forintot egész nyáj fekete tyukot, kakasokat, sőt még két szekér szénát is. Az ígért kincs azonban egyre késelt. Rostás hitegette ugyan egy darabig, a két parasztot, hogy azért késik a dolog, mert az ördög régóta ül a pénzen, de a két paraszt türelme is véget ért egyszer s erősen követelték az ügy befejezését.

Rostás ekkor kijelentette, hogy még ezer forint, vagy egy megölt ember koponyája kell a kincs megszerzéséhez. Minthogy pedig ezt a szegény emberek megszerezni nem tudták, följelentették az esetet a nagyváradai törvényszékhez, amely a mult esztendőben csalás miatt három hónapi fogháza ítélt Rostást. A királyi tábla ezt az ítéletet helybenhagyta.

A kuria azonban mind a két alsó bíróságnak az ítéletét megsemmisítette és Rostás Sándort egy évi börtönre ítélte. Ma hirdette ki a törvényszék Fassie Pál elnöklése mellett a kuria ítéletét Rostás Sándornak, aki azonnal megkezdte büntetését az ördög pénze miatt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az aranygyáros.** Krieglér Dávid fővárosi ékszergyárost, a nála készült ékszerek miatt, sok leleplezés érte az utolsó időkben. Kisült, hogy a gyárában farcsa manipulációkat folytat s az aranyeműt kedve szerint fabrikálja drá-

gább minőségűnek, mint amilyen az valójában. Ezért nemcsak a fémjelző hivatalat, de a bírósággal is meggyűlt Krieglérnek a baja. Legutóbb egy hamisított Szent György-tallér miatt került a bíróság elé. Krieglér tagadta, hogy a panaszos nála vette volna a bűnjelt képező tallért s a bíróság erre felmentette. De a tárgyalás, amelyet a törvényszék Bizaglich bíró elnöklésével mint felelősségi bíróság megismételt, újabban is igazolta a vádat. A másodbíróság is fölmentő ítéletet hozott ugyan, de Krieglér aranyeműiről lesújtó ítéletet mondott. Elrendelte ugyanis a törvényszék, hogy a csalásra vonatkozó aktákat tegyék át a pénzügyigazgatósághoz, mert beigazolást nyert, hogy a Krieglér gyárából kikerült aranyfélék hamis fémjellel vannak ellátva. Nem kevesebb, mint harminckilenc ilyen hamisítási eset került szóba a tárgyaláson. Ezen felül a gyárában dolgozott munkások is ellene bizonyítottak. Közjegyzői okiratban jelentették ugyanis ki, hogy a gyárban évek hosszú során át készítettek törvénybeütköző módon ékszerárakat, olcsóbb aranyat, kevesebb aranyat használtak Krieglér egyenes utasítására. Noha az ítélet, ami a család vádját illeti, ezuttal is felmentő Krieglérre, de a törvényszék kiemeli indokolásában, hogy a panaszozt érmek aranyércének finomsága nem felel meg a fémjelzési szabályoknak s e körülménynél fogva az érmek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megkárosítsák; de mert nem volt bizonyítható, hogy ezek az érmek minden kétséget kizárólag Krieglér gyárából kerültek ki, a btt. prts. 326. §-ának 2. pontja alapján Krieglert fel kellett menteni a vád alól.

NAPIREND.

Augusztus 23. Szombat. Róm. kath. naptár: Ben. Fülöp. — Protestáns naptár: Ben. Fülöp. — Izraelita naptár: Sabbat, Ekew. — Görög-keleti naptár (augusztus 10.): Lőrinc. — A nap kel 4 óra 51 perckor, nyugszik 6 óra 40 perckor. — A hold kel 8 óra 31 perckor, nyugszik 9 óra 27 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett Ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, helyenként elvélve csapadék.

Augusztus 23. A magyarvárosi polgári jótékonycélu asztaltársaság táncvigalma (Cserebogár-csárda.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

Egészséges időben közel a cséplés befejezése gardánk megelégedésére, míg a tengeri, dohány és szőlő selymi a száraz időt.

Az üzlet még mindig küzd a kezdetleges helyzettel és mindenki érdeklődéssel néz a kibontakozás felé.

A fellépett marhavész okozta csorbáját a mai nagyobb szabásu hetivásárnak, melyre 3000 métermázsa búzát és 8—900 métermázsa egyéb gabnanemet hoztak be. Tengerit sürgősen keresnek, miért is ára 20—30 fillérrel emelkedett. Buzát szintén 10—20 fillérrel drágábban fizetnek.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 650—660.

Uj-buza közép 610—630.

O-tengeri 520—530.

Uj-rozs 520—530.

Uj-árpa 450—460.

Uj-zab 480—500.

Az irányzat változatlan.

— **Áthelyezett vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az Arad vármegye területéhez tartozó Dézna községben a f. é. szeptember hó 10 re eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember hó 15-én tartassék meg.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 22.

Déliüzlet. Buzakinálát jó, a vételkedv jó. Nyugodt irányzat mellett 45.000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanevek nyugodtak. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	6.69— 6.70
Buza 1903. áprillisa	6.99— 7.—
Ross októberre	5.89— 5.90
Ross 1903. áprillisa	6.14— 6.15
Zab októberre	5.41— 5.43
Zab 1903. áprillisa	5.68— 5.70
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.17— 5.18
Repce augusztusra	10.25—10.35

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	6.67— 6.68
Buza 1903. áprillisa	6.99— 7.—
Ross októberre	5.90— 5.91
Ross 1903. áprillisa	6.13— 6.16
Zab októberre	5.41— 5.42
Zab 1903. áprillisa	5.68— 5.67
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.16— 5.17
Repce augusztusra	—

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	682.50
Magyar hitelrészvény	729.25
Lezámitolóbank részvény	467.50
Rima-Murányi vasmű részvény	503.50
Osztrák-magyar Államvasút részvény	718.—
Közüti vasút	644.—
Városi villamos vasút részvény	330.—

Szeszűzlet.

— Augusztus 22. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Száritott mosók 12'80—13— korona mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 22.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék 4%	97.90
Magyar arany 4%	118.60
Magyar ezüst 4%	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.90
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	203.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Osztrák papírbárdék	101.50
Osztrák járdék ezüst	101.50
Osztrák járdék arany	121.50
Koronajárdék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1585.—
Magyar hitelbankrészvény	730.—
Osztrák hitelbankrészvény	682.50
Osztrák-magyar államvasút	719.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.07
Londoni	239.75
Páris	95.17

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

(66)

(Folytatás.)

TIZENKILENCEDIK FEJEZET.

A Quisisana villában a törvényes halottvizsgálatot másnap tartották meg Rayn és anyján kívül Gertrud is jelen volt a szomorú cselekedetnél. Gertrud és Sarolta előtte való nap este érkeztek meg a villába. Sarolta anyja kívánságára ez idő alatt Helén mellett maradt, ki teljesen meg volt törve, de a különben oly energikus Kitty is annyira elveszítette ma minden önuralmát, hogy Sarolta csakugyan kényserülve volt velük maradni. Lady May ágyban feküdt s Fitzallanné volt mellette, Nazaréna ugyan szeretett volna a halottvizsgálatánál minden áron jelen lenni, de a férje megtiltotta azt neki, mert bizonyos, csak előtte ismert okokból éppen nem tartotta ezt kívánatosnak sem a felesége, sem a maga részére.

A kapus azt jelentette, hogy három órakor éjjel nyitotta ki a kaput sir Carltonnak s elkísérte egészen a folyosóra, melyen még égett a gázlámpa. Még amielőtt leért volna a földszintre,

azt hallotta, hogy Carlton felszakítja az ajtót; erre visszasietett s Carlont az ajtófélfához támaszkodva s levegő után kapkodva találta. Még csak éppen annyi ideje volt, hogy odaugorjon hozzá s az ingadozót támogassa, sir Carlton nem sikoltott fel, de olyan hangosan nyögött, hogy Percival meghallotta s elősietett. Ekkor a haldoklót, — hogy csakugyan haldoklott, azt lehetett látni a szegény, jó úron — Percival ápolására bizta s maga lesietett Frehernéért. Később aztán megjelent Percivalné is és a többiek. A portás a kérdésekre ott is elmondta, hogy Percival Ray még teljesen fel volt öltözve, míg a többiek nyilván az ágyból ugráltak ki, mert az öltözékük többékevésbé hiányos volt.

Percival Raymond kihallgatása következett ezután. Midőn előlépett, halk susogás támadt a hallgatóság közt.

— Milyen megrögzöttnek látszik. — sugogta Fitzallan orvos a szomszédjának s ez azonnal tovább adta a megjegyzést, mintha a saját véleménye volna.

Midőn Ray felelt a Georgehoz való rokonságára vonatkozó kérdésekre, reszkető hangon mondta el, hogy hogyan történt George halála. Arra a kérdésre, hogy ébren volt-e még akkor, így felelt:

— Igen.

— Hogy lehetett az? Hiszen késő éjszaka volt!

— Izgatott voltam és álmatlan.

— Nem volt valami különös oka az izgatottságának?

— Nem volt.

— Este volt-e Carlton ur szobájában?

— Nem.

Rayt ezután arról kérdezték ki, hogy hogyan vásárolta a mérget; arra vonatkozólag, hogy az üveg üres volt, azt állította, hogy a gyógyszerész tévedett s üresen adta oda neki az üveget; midőn Georgeról való viszonyáról kérdezősködtek, azt felelte, hogy barátságukat egy pillanatra sem zavarta meg soha semmi.

— Volt-e tudomása arról, hogy ön lesz sir Carlton örököse, ha az utódok nélkül hal meg?

— Igen; már George öregapja így hagyta ezt meg végrendeletében.

— Nem voltak önnek néha napján pénzszavari?

— De igen; de bátor vagyok megjegyezni, hogy ezek egészen személyes és magánjellegű ügyek, melyek aligha tartoznak a dologra.

A következő tanú Percivalné volt; szakasztott úgy mondta el az éjszaka eseményeit, mint Ray és a kapus is megerősítette fiának azt az állítását, hogy Georgeval mindig a legjobb barátságban voltak.

A sor ezután Freherne orvosra került, a ki kijelentette, hogy sir Carlton George kétségtelenül ciánkáli mérgezés folytán halt meg; az orvos megállapította a hullán a mérgezés jeleit s konstataálta az üvegben is a mérgező nyomot. Vallomásában elmondta továbbá, hogy az üveg Taylor gyógyszer-tárából való és teljesen hasonló ahoz az üvegcséhez, melyben az orvosság állt, melyet ő, Freherne, rendelt az elhunytak. Ezt az orvosságos üveget félig tele találták meg sir Carlton szobájában a mosdó asztalon, egészen hátul, a tükör alatt, — nyilvánvaló dolog ebből, hogy az üvegek elcserélődtek, s hogy sir Carlton a mérget orvosság helyett itta meg.

Fosse orvos minden tekintetben megerősítette kártyára vallomását; utána Taylor gyógyszerész és segédjét hallgatták ki; a kik azt vallották, hogy ugy Carlton orvossága, mint a Ray által rendelt mérgező tölük származik; részükről a tévedés teljesen ki van zárva. — Konstataálta azt is, hogy a ciánkált nem olyan alakban adták be sir Georgernek, mint ahogy azt a gyógyszer-tárban kiszolgáltatták Percival Raynek, a mérgező-hez a gyilkos egy kevés azomatikus szörpöt kevert, nyilván azzal a szándékkal, hogy lelezze vele a ciánkáli jellemző keserűmandula szagát.

Spott Sárának, a szobalánynak vallomása arra szorított, hogy az orvosságos üveget, mely máskor mindig sir Carlton éjjeli szekrényén állt, a gyilkosságot követő napon a mosdóasztalon találta meg, míg a másik üveg, melyben a mérgező volt s mely hajszálig hasonlított a má-

sikhoz, az ágy előtt feküdt a földön; az elhunyt tehát bizonyára azt hitte, hogy orvosságot vesz be, mikor a mérget lenyelte.

Spott Sárát még egyszer kihallgatták, hogy megerősítse a másik szobalánynak, Cole Jankának a vallomását. Ez utóbbi azt vallotta, hogy Sárával együtt a mosókamrában volt este s ott álltak az első emeletre vezető lépcső feljárójánál, midőn azt hallották, hogy sir Carlton szobájának ajtaja halkán kinyílik. Mivel tudták hogy sir Carlton nincs otthon, kíváncsian előre hajoltak, hogy lássák, ki jár a szobájában s akkor Percival urat vették észre, ki elhagyta a szobát s halk lépésekkel ment le a lépcsőn.

Blackstonné, kinek szobája sir Carltoné mellett feküdt, jelentette hogy éjjel egy és két óra között világosan hallotta, hogy sir Carlton szobájának üvegajtóját a verandáról halkán kinyitják, aztán pedig a szobában is hallott halk lépéseket. Blackstonné félig ébren volt, mert a fogtájástól nem tudott aludni; azonnal felkeltette a férjét is, aki azonban semmit sem hallott; de mikor néhány pillanat múlva a verandára vezető ajtó halkán ismét felnyílt, a lépések zaja a verandán hallatszott, ezt már a férje is hallotta, aki megerősítette a vallomását is.

(Folytatás következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Faragó Rezső.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felől indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felől:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felől:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felől:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felől:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep-és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult, felejthetetlen, kedves nőm

KOVÁTS ISTVÁNNÉ

szül. KÁLLAY ANNA

elhalálózása alkalmából az őszinte részvét oly nagyszámu megnyilatkozása soha meg nem hálálható jelével találkoztam, testületek, jóbarátok és ismerősök részéről, hogy azok mindenieknek most a gyász, fájdalom és keserűség napjaiban egyenként köszönetet sem mondhatok. Fogadják ez uton hálás köszönetemet, hogy megjelenésükkel mély fájdalmamat enyhíteni kegyeskedtek.

Arad, 1902. aug. 22.

Kováts István,
acsev. hivatalnok
és a gyászoló család.

Legjobbajk saját nemükben a

MAGGI

élelmiszerek.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésre
minden leves-, bouillon-, mártás-
és ízesítésnek stb.
meglepően jó ízt kölcsönöz.
Néhány csepp elegendő.
Üvegekben 50 fillértől kezdve.

CONSCMMÉ-TOKOK

ára 20 fillér.

1 tok elég 2 adag leg-
finomabb erőleveshez,
mely csupán forró víz-
zel leöntve, minden to-
vábbi hozzátétel nélkül
azonnal előállítható.

FRANCZIA LEVESEK

1 tábla ára 15 fillér
és elég 2 adag erős, könnyen
emészthető,
egészséges leveshez,
mely csupán víz hozzá-
tételével néhány perc
alatt előállítható.
19 különféle fajtaban.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és droguériában kapható.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

25154—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános verseny-tárgyalást hirdet a petrozsény—lupényi h. é. vasut Vulkán és Lupény állomásainak kibővítéséhez és a bővítéssel kapcsolatos pályaszín emelés egy részéhez. szükséges, összesen 68200 m³ földfeltöltési munka végrehajtására.

A tervek, a szerződés és az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafenntartási osztályában és Petrozsényban a petrozsényi osztálmérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és 2 koronáért megszerezhetők.

Ajánlat csak az állomások bővítésére szükséges összes munkákra tehető.

Az ajánlatokat legkésőbb 1902. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 fillér bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a petrozsény—lupényi h. é. vasut Lupény és Vulkán állomások bővítésénél végzendő földmunkákra.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis legkésőbb 1902. év szeptember hó 10-én déli 12 óráig összesen 1000, azaz Ezer korona bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénz, akár állami letétekre alkalmas értékpapírban letenni

Takarékpénztári könyvek letét gyanánt el nem fogadtatnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térít vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1902. évi augusztus hó 18-án.

Az üzletvezetőség

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Van szerencsénk a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy az

Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság helyiségei f. évi augusztus hó 26-tól az Andrassy-tér 21. szám (Lengyel bútorgyáros-féle) házba helyeztetnek át.

Tisztelettel

Az Aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

1476

107308—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak műhelyeiben 1903. évben szükséges mintegy 220 métermázsza tisztogatást és fényezési célokra való mosott és fertőtlenített vászonrongy szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A vászonrongyoknak lehetőség szerint nem szabad foltokkal, gomblyukkal és bordás varrásokkal bíriok, hanem olyanoknak kell lenniök, hogy minden négyzetméter rongyból, négyzetben 30 cm. 2 nagyságu folmentes felület legyen kiharítható.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamennyi haza kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag-és leltár-beszerzési szakosztályánál: (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok a 60 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy pedig posta útján oda küldendők és az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

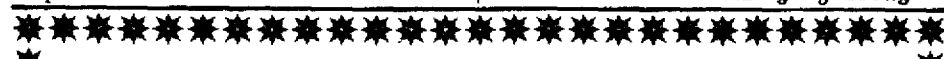
„Ajánlat 107308—902. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó vászonrongy értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi szeptember hó 10-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi augusztus hó.

Az igazgatóság.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. kor. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utczai rész.

Magy. kir. államv. üzletv. Kolozsvárt.

21071—1902. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Tövis állomásán berendezett vendéglői üzlet 1903. évi január hó 1-től számítandó három évre bérbeadandó lévén, annak bérbeadása iránt zennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik nevezett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtják, hogy a szabályszerűen felbélyegzett és bizonyítványaikkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1902. évi szeptember hó 10-én déli 12 óráig külön lepecsételt és „Ajánlat a Tövis állomási vendéglő bérletére” megjegyzéssel ellátott borítékban a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) czimezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtő-pénztáránál 1902. évi szeptember hó 10-ig bánatpénz fejében 600 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerint számítottatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténtére hivatkozás teendő, de a letétről nyert elismervény nem melléklendő.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül függetlenül, a felajánlott összeg magasságától, belátásához képest szabadon választ-hasson.

A fenti feltételektől eltérő, vagy kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tételtek, s végre olyanok, melyekre az előirt bánatpénz le nem tétellett, figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg (E. M. K. E. palota II-ik emelet 33. ajtó) a melyekre nézve helyen is megjelgyeztetik, hogy a bérbeadandó vendéglői üzletben csak is hazai sörlesz kimérve, s hogy továbbá a III. osztályu ét- és egyuttal váróteremnek fűtésére és világítására szükséges anyagok fele részben bérlnék díjtalanul lesz kiszolgáltatva.

Végül megjegyeztetik, hogy a vendéglőhöz az üzleti helyiségeken kívül a bérlo czéljaira szolgáló két nagyobb és egy kisebb szobából álló magánlakás is adatik.

Kelt Kolozsvár, 1902. évi augusztus hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Kerestetik azonnali belépésre

2 ügyes, a fűszer- és vasszakmában jártas és nagyobb üzletekben működött fiatal segéd. Bővebbet Ries J. és Társa, Szabadság-tér. 1472

Jskolás gyermekek ellátást

kaphatnak. Tanítás. — Felvilágosítást ad Ingusz könyvkereskedő Aradon. 1473

Egy kitanult főzőné,

ki minden meleg és hideg étkeket elkészíteni, azokat diszesen tálalni tud, ajánlkozik menyegzőkre vagy url házakhoz főzni. Czim: Csiky Gergely-utca 17., ajtó 4. 1475

A jegyzői teendőkhöz teljesen jártas**nős egyén**

folyó évi szeptember 1-től alkalmazást nyerhet.

Évi fix fizetés 1000 korona és 10 kbmt tűzifa.

1477 Bokszei körjegyző.

Zálogszedulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

F.-Varsánd

körjegyzőségénél

f. évi szeptember, október, november hónapokra

egy állandó

végrehajtó

alkalmazást nyerhet.

Fizetése 60 korona a végrehajtási alaphól, — havonként utólag kiutalványozva.

Megkeresések a körjegyzőséghez intézendők. 1470

Ujabb haladás!

Kéije mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

Bejegyzett

Védjegy 'Vas lovag'

EGLASINE

padlófénymázt. Gyári jegy: „VASLOVAG” törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Kiadós! Mosható! Tűkőrfényű! Tartós!

Szagtalan!

EGLASINE

padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 m² méter területre.

Kapható mindenütt!

Eladandó!

Aradon a Varjassy József- (ezelőtt kórház-) utcában 14. szám alatt levő

uri lakház

és 3, esetleg 4 házhely, nemkülönb a Dezső-utcában is

4, esetleg 6 házhely,

továbbá az ugyanott fekvő kertben körülbelül 1000 négysz. öl területen termő és részben már érésnek indult idei egész

csemege-szőlő termés

vagy egészben, amint természetben található, vagy métermázsanként meghatározott egységárban eladandók. — A szőlő vevőjének ott egy lakszoba folyó évi október hó 31-ig ingyen bocsátatik rendelkezésre, esetleges megállapodás szerint a szoba továbbra is átengedhető.

Bővebb felvilágosítással szolgál Hruzek Béla Uj Aradon, fő-utca II. sz. a. 1467

Árlejtési hirdetmény.

A rétháti róm. kath. hitközség iskolaszéke 1902. évi augusztus hó 16-án kelt 14—1902. szám alatt hozott határozat értelmében Rétháton egy ujonnan építendő iskola, hozzátartozó tanítói lakással együtt 8203 korona és 46 filléryi összegben állapította meg. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi építés végrehajtásának elvállalására zárt ajánlataikat 1902. évi augusztus hó 31-ik napjának délelőtt 10 órájáig Réthát község házában igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlathoz a megállapított költségösszeg 10%-ának megfelelő bánatpénz esatolandó. A szóban forgó munkálatra vonatkozó tervek és feltételek a községi jegyzőhivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Rétháton, (Temesmegye) 1902. évi augusztus hó 17-én.

Eisele József,

tanító, isk. jegyző.

1462

Fra. Károly,

isksz. elnök.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer. Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok. Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Apolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtájkákat és az arcnak bánt és üdöséget kölcsönöz. Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkörpa ellen kitűnő hajápoló szer. 1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárában. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Weisz gyógyszerár kereskedőknél. 421

Kitűnő bizonyítványokkal rendelkező középkorú

egyen,

ki a német és román nyelvet bírja, az iroda önálló vezető-sére is képes,

szeptember hó 1-re

jegyzői irodába**állást keres.**

Jelenlegi helyén már nyolcz év óta van alkalmazásban.

Czim e lap kiadóhivatalában megtudható. 1434

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

24031—1902 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet Arad állomás új fűtőházi telepén létesítendő emeletes iroda és laképület, továbbá emeleteslak-tanya és földszintes szertár épület építő munkáinak végrehajtására.

A tervek és költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Aradon, a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, az ajánlati nyomtatványok ugyanezen hivatalnál 3 karon a lefizetése ellenében megszereshetők.

Az ajánlatok legkés bb 1902. évi szeptember hó 16-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Arad-csanádi palota I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat Arad állomás fűtőházi telepén létesítendő magasépítmények építési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi szeptember hó 15-én déli 12 óráig 6000, azaz Haterzer korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak aradi gyűjtőpénztárában (Arad-csanádi palota földszint) akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek, készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1902. évi augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)